

Naročnina mesečno
25 (Din), za izo-
zemstvo 40 (Din) — ne-
deljske izdaje ce-
loletno 96 (Din), za
izozemstvo 120 (Din)

Uredništvo je v
Kopitarjevi ul. 6/III

SCLOVENECC

Telefoni uredništva: dnevna služba 2050 — nočna 2996, 2994 in 2050

Izhaja vsak dan zjutraj, razen ponedeljka in dneva po prazniku

Cek. račun: Ljub-
ljana št. 10.650 in
10.349 za inzerate;
Sarajevo št. 7563,
Zagreb št. 39.011,
Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitar-
jeva 6, telefon 2992

Upor Venizelosa je delo tujih rok

Odločilnega udarca na ma-
kedonski fronti še vedno ni

Francija in Anglija odločno na strani vlade Caldarisa

Revolucija, ki se odigrava na Grškem ravno v dne, ko obhajamo prvo obletnico balkanskega pakta, ne bi predstavljala nobenega izrednega dogodka, ako bi se ne odigravala v času, ko se neka evropska velesila pripravlja, da karto vzhodne Afrike izpremeni v svoj prid. Grčija s svojim otočjem predstavlja za to velesilo izreden važen faktor na levem boku ali pa v hrbtu vojaških operacij, ki so potrebne, da srečno izvede nameravano kolonialno ekspedicijo. Če stvar s tega vidika motrimo, nam puč starega Venizelosa ne postane samo jasen v svojih recimo najdaljnějšíh vzrokih, temveč moremo tudi konstatirati, da je postala grška revolucija resen problem tudi za nas in za Evropo sploh.

Tiste sile, ki so utegnile vplivati na staro Venizelosa, da je iztegnil roke po oblasti baš v sedanjem trenutku, so bile istočasno na delu po drugih prestolnicah Balkana. Zakaj že par mesecev je začelo na tem delu Evrope, ki se je po zaključitvi balkanskega pakta zdel skoroda že popolnoma pomirjen, na več straneh vreti. Vsa stara nasprotja med balkanskimi državami so se zopet počasi začela pojavljati na površje. Že par mesecev se vodi srdita borba med grškim in bolgarskim časopisjem zaradi Trakije, v kar se je vmešal tudi turški tisk. Kakor znano, je vzhodna Trakija v turških, zapadna pa v grških rokah. Odkar je začela Bolgarija na Balkanu zopet igrati važnejšo vlogo in se njene bivše sporne točke z Jugoslavijo umikajo prijateljstvu in želji po popolnem sporazumu, sta se Turčija in Grčija začeli bati, da ne bi Bolgarija začela zopet odločneje težiti za obema Trakijama, saj vemo, da neuilski mir Bolgariji daje pravico do izhoda na Egejsko morje. To pa smatrat tako Grčija kakor Turčija za ogrožanje njunih najbolj življenjskih interesov na Balkanu. Bolgari so se vznemirili, ko je grška vlada določila pet milijonov drahem za povečanje in okrepitev svoje vojske, nakar so Grki odgovorili, da je to samo reakcija na dejstvo, da Bolgarija na trakijski meji gradi utrdbe.

Kar se tiče Turčije, je tudi postala zadnje mesece zelo nervozna. Turško časopisje že nekaj časa dokazuje, da je, če je Ankara srce Turčije, Trakija glava turškega državnega telesa. Zaradi Trakije je Turčija evropska velesila in če bi vzhodne Trakije ne bilo, bi Turčija padla na stopnjo države drugega ali tretjega reda. In kakor grško časopisje Bolgariji očita, da podpira revolucionarno delovanje emigrantov iz zapadne Trakije, tako turško časopisje trdi, da Sofija pospešuje iredento v vzhodni Trakiji. Na to odgovarjajo Bolgari, da Turki podpirajo na Bolgarskem tako zvane »pomake«, ki so Bolgari muslimanske vere. Vsa ta polemika dokazuje, da so na Balkanu, kjer je v balkanskem paktu, ki ga nista podpisali Bolgarija in Albanija, ostala široka vrzel, glavna nasprotstva slejkoprej še nepopravljiva in da obstoj o. ako so naše informacije pravilne, neka nasprotstva celó med samimi podpisniki balkanskega pakta, kakor n. pr. med Turčijo in Grčijo, ki sta še posebej med seboj povezani po politično-vojaški aliansi, ki gre veliko delj kakor takozvani prijateljski pakt med Grčijo in Bolgarijo. To se je pokazalo, ko so v Atenah označili Turke za »nepoboljšljive Azijate«, ko je namešč Kemal paša izvedel v Turčiji neke kulturno-vojne reforme, ki so prizadele tudi grško ortodoksnemu duhovščino. Mogoče, da Bolgari, od katerih to vesti prihaja o in ki tudi trdijo, da Turčija ne stremi samo za južno, trakijsko Bolgarijo, ampak tudi za grško Trakijo, namestoma pretiravajo — vendar je to že samoposebi značilno, kakor je značilno pisanje nemških in italijanskih listov, da Turčija in Grčija nista več tako zelo zainteresirani na medsebojnem prijateljstvu in zavezništvu, odkar sta se zblížali Bolgarija in naša država. Italijanski časopisi zadnje čase sploh dokazujejo, da vsi ti medsebojni pakti prijateljstva in zavezništva na Balkanu nimajo več pravega smisla, odkar sta se Italija in Francija pobotali.

To nam odkriva pravega in glavnega povzročitelja in izvor zmede, ki se nastala v naši neposredni bližini. To je obnovitev starodavnih spletov in poskusov, da bi se oživila stara nesloga med balkanskimi narodi in državami, o kateri je bilo po zaključitvi balkanskega pakta upravičeno misliti, da bo pokopana. Vrzeli, ki se zija v balkanskem sporazumu, ki mu Bolgarija kljub vsem prizadevanjem naših državnikov, Titulesea in Ruždi Arasa še vedno ni pristopila, je izrabila znana sila, da vnovič ustvari sebi ugoden položaj na Balkanskem polotoku. Če vse to upoštevamo, potem nam mora biti takoj jasno, da sedanji revolucionarni položaj v Grčiji ni goli slučajni intermezzo, kakršne je temperamentni grški narod že večkrat igral, ne da bi bili povzročili kakšno večjo škodo, ampak, da gre za veliko več, nego za poizkus nenasilnega pohlepa starega Venizelosa, da ti se zopet dokopal do oblasti. Če je Bolgarija postavila na trakijski meji svoje vojske s puško ob nogi in če je Turčija smatrala, da mora na to odgovoriti z enakimi merami, ki ogrožajo bolgarski hrbet, potem gotovo ne gre za kake odredbe varnostnega značaja, ampak moramo videti v njih simptom splošnega vrenja, ki je bilo v Venizelosovo revolucijo vred zaneteno od zunaj v gotov namen. Balkanski pakt oziroma politična solidarnost Balkana je nekomu zelo na-

poti, posebno v času, ko vzajemnost držav, ki obvladajo oni del Sredozemskega morja, skozi katerega vodi pot v Afriko, pomenja močen in vsega upoštevanja vreden faktor za vsakega, ki ima na Orijentu svoje posebne namene in račune in misli, da bi mu pri tem mogla zveza balkanskih držav biti ovira.

Kar se nas tiče, ni treba posebej poudarjati, da želimo vladi g. Caldarisa na vsej črti uspeha v težki borbi zoper revolucijo moža, ki je mogoče nehoti in nevede postal orodje v rokah sil, ki hočejo podreti tisto vzajemnost balkanskih narodov, kateri je on sam polagal temelje v prvih zmagovitih vojnah za osvoboditev Balkana. G. Caldaris je delo notranje konsolidacije Grčije srečno začel in je v zunanji politiki z odločno roko začel

smernico vzajemnega sodelovanja vseh balkanskih držav, ki čaka svoje naravne in nujne izpolnitve s pristopom Bolgarije k balkanski zvezi. Zato je tudi proti našim vitalnim interesom na Balkanu in v Evropi sploh, če skuša zdaj kdo to delo iz lahkomisljenosti ali pa iz zle namere tako kruto motiti. Oživljenje medsebojnih antagonizmov na Balkanu, naj se izdejstuje v tej ali oni smeri, bi bilo udarec tudi proti nam, ki smo na Balkanu zainteresirani edino na tem, da se balkanske države med seboj od dne do dne bolj trdno prijateljsko povežejo in zato so samoposebi umevno naše simpatije na strani sedanje grške vlade, ki ji iz vsega srca želimo, da ukroti revolucijo, ki je v škodo domovini in evropskemu miru.

coske državljane — ki jih gotovo nihče ne ogroža in jih ne bo ogrožal — ampak bodo v prvi vrsti skrbeli za to, da ne bodo skušale kakšne ladje uporniškega grškega vojnega brodovja ovirati prometa trgovskih ladij. Prebivalstvo se pripravljajo, da ladje zaveznih držav, ki bodo pozdravile grško zastavo z 21 streli, slovesno sprejme. Splošno se prihod teh ladij smatra kot znak simpatij Francije in Anglije do vlade g. Caldarisa.

Uporno brodovje zaseda otoke

Atenske banke so vse zaprte. Najbolj je množica ogorčena na generala Plastirasa, ki ga smatrajo za avtorja revolucije in ki se sedaj nahaja na italijanskih tleh v Brindisiju, odkoder opazuje dogodke, da se čimprej poda v Grčijo, ako bi bila sreča Venizelosu mila. Najbolj skrbi vse grško brodovje, ki je zapustilo Kreta, glavni stan Venizelosa, in plove v neznani smeri. To brodovje bi moglo napraviti Atenam pa tudi drugim grškim mestom veliko škodo. Vlada ne razpolaga z nobeno vojno ladjo, ki bi bila količjak sposobna za boj in so tudi pomorski nezanesljivi. Edine sredstvo proti upornikemu brodovju so letala, ki so dobila sedaj bombe z veliko učinkovitostjo. Baje ima Venizelos na Kreti na razpolago 20.000 mož, ki so dobro oboroženi in so vsi prostovoljci. Ena od uporniških ladij, in sicer kontratorpedovka »Psara« je priplula do Kavale. Vstasi so tudi že nekaj grških trgovskih ladij ustavili in jih oropali njihovega blaga. Že sedaj ima vlada okoli 500 milijonov škode v naših dinarjih.

Glavna uporna križarka »Georgios Averof« se je, kakor glasijo znanja poročila, zasedla pred drugim največjim grškim otokom Mitilene. Mornarji so se izrekli in so zasedli mesto.

Sneg, megla in poplava na makedonskem bojišču

General Kondylis čaka

Atene, 7. marca.

Vsa pozornost v Atenah je osredotočena na fronto v Makedoniji, kjer so uporniki brez dvoma našli močne postojanke ter zbrali znatne sile, tako da bo likvidacija upora zahtevala veliko več časa in truda, nego so si dozdaj morebiti predstavljali vladni krogi. V Atenah so v skrbih tudi zaradi grškega brodovja, ki pod poveljstvom Venizelosa križari po neznanih morskih cestah, katerih vladni aeroplani ne morejo izslediti.

Vlada ima 100.000 mož, vsaši 10.000

Na makedonski fronti imajo vstasi zasedeno črto, ki ima na zapadu mejo ob dolini Strume do Seresa, na severu črto od Drame do Xantija, ki pa je izven vstabskega rajona. Na vzhodu so se vstasi utrdili na ravnini mesta Aleksandropolis.

Te postojanke so na severu ogrožene od generala Gjalistrasa, na severozapadu pa od generala Joanidisa. Glavno silo pa vodita vrhovni poveljniki vojni minister general Kondylis in general Panagiotakos ter stoji nasproti reki Strumi. Vlade čete so veliko številnejše od vstabskih. Vlade čete imajo tudi težko artilerijo, tanke in 40 letal. Ta letala so nasprotnika bombardirala in napravila paniko posebno v Seresu in pristanišču Kavali, kjer je usidrana tudi neka vstabska vojna ladja. Če verjamemo vladi, razpolaga s 100 tisoč vojakov, dočim so jih vstasi mobilizirali kakih 10.000.

Neugodno vreme ovira prehod čez Strumo

Cete generala Kondylisa se nahajajo 11 km od Seresa, kjer je utrjena večina uporniških čet, katere ščiti reka. Odločilen napad preprečuje slabo vreme. Pritiska hud mraz, vrh tega vlada gosta megla, ki skoro onemogočuje operacije. Danes je zapadel tudi sneg, ki ga je ponekod 20 cm. Baje je Kondylis uporniško armado že skoro obkolil, vendar o odločilnem udarcu še ne more biti govora. Zaukrat se operacije omejuje na metanje bomb iz vladnih letal na razna mesta. Glavna ovira pa je v tem, da je Struma izstopila iz svojih bregov in poplavlja vse ozemlje. Omenjava ne bo mogoča, preden se vode ne odtečejo, ker niti težka artilerija niti tanki niti lahka artilerija ne morejo prodirati po preplavljenih cestah. Največje upanje upornikov je grška mornarica, v kateri pričakujejo, da se bo pojavila na trakijski obali.

Nervoznost v Atenah Prihod angleških in franc. ladij

V Atenah je prebivalstvo, ki je odločno na strani vlade g. Caldarisa in je bilo Venizelosu vedno sovražno, zelo razburjeno, ker general Kondylis se ni začel odločilnega napada. To negotovo stanje, ki traja že 7 dni, povzroča med prebivalstvom, ki zahteva hiter in temeljit obracun z venizelisti, veliko nervoznost. Venizelos preplavlja Atene s proglasi, češ, da noče prelivati

bratske krvi in pozivlja Atence, naj se mu pridružijo. Vendar to ne bo uspelo, ker je brezno med pristaji vlade in Venizelosa pregledobno. Po mestu korakajo vojske čete in novopoklicanci, katerim ljudstvo prireja navdušene ovacije. Množica je večinoma zbrana pred vojnim ministrstvom, kjer Kondylisa zamenjuje general Metaksas. Zelo je povzdignila razpoloženje ljudstva napoved o prihodu angleške križarke »Royal Sovereign« in francoskih križark »Foch« in »Turville« v prejšnjo pristanišče. Te ladje ne bodo samo v slučaju potrebe ščitile angleške in fran-

Francija in Anglija z vso močjo podprli Caldarisa

Bolgarija izraža grški vladi svoje simpatije

V zadnjem momentu se je izvršil v položaju precejšen preobrat v toliko, da je jasno razvidno, da sta Anglija in Francija odločno na strani grške vlade, katero hočeta z vsemi silami moralno podpreti, da potlači revolucijo Venizelosa.

Francoski in angleški diplomati so imeli te dni med seboj živahne razgovore in posvetovanja. Izve se, da sta Pariz in London popolnoma soglasna v tem, da Venizelosova akcija ogroža sedanje politično stanje na Balkanu in da bi zmaga revolucije pomenila popoln preobrat položaja na vzhodu, ki se je začel zadnja leta stabilizirati v prid splošnega miru. Angleška in francoska diplomacija sta edini v tem, da je treba narediti vse, kar je v moči teh dveh velesil, da se taka nevarna avantura ne posreči. Posebna nevarnost venizelistične vstaje bi bila v tem, da bi zmotila prijateljske odnose Grčije z Bolgarijo, predvsem pa s Turčijo, kar bi moralo popolnoma zrevolucionizirati sedanje prijateljske odnose med balkanskimi državami.

Te komplikacije na vzhodu bi bile tem nevarnejše, ker se pravkar dela na miru v Evropi, kateremu se postavljajo itak velike težkoče na pot. V času, ko se kaže neka napetost med Berlinom in Londonom, med Berlinom in Varšavo in med Berlinom in Moskvo, nikakor ni želeli, da bi nastalo novo središče težav tudi še na Balkanu. Anglija in Francija bosta storili vse, da balkanske

države zavzamejo ob priliki revolucije v Grčiji stališče, ki naj olajša nalogo vladi g. Caldarisa.

Posledica teh korakov se zdi, da je poset bolgarskega poslanika v Atenah pri predsedniku grške vlade. Bolgarski poslanik je izjavil Caldarisu, da varnostne priprave Bolgarije na trakijski meji nikakor nimajo kakšnega sovražnega namena proti Grčiji, ampak so bile potrebne le zato, da se razorožijo vstasi, ki bi prekoračili mejo. Drugače pa bolgarska vlada s svojimi simpatijami stoji popolnoma na strani vlade g. Caldarisa.

Z enakim zadoščanjem so sprejeli v Atenah vest, da je turška oblast ustavila pet grških ladij, ki so hotele skozi Dardanele. Na teh ladjah so bile velike zaloge živeža in kuriva, namenjenega grškim upornikom na Kreti. Turki so ladje internirali in jim zaplenili brezžične aparate.

Edino skrb prizadevajo še tri divizije, ki so jih Turki koncentrirali na bolgarski meji vzhodne Tracije. Vendar je treba pomisliti, da je ta odredba bila storjena takrat, ko so začeli zbirati Bolgari čete na grški meji.

Politični položaj, vzburkan po venizelistični vstaji, se torej izboljšuje, seveda če niso popolnoma izključeni kakšni novi zapletljaji. Glavno je, da bi se grški vladi posrečilo hitro potlačiti in hitro poraziti vstabsko armado v Makedoniji.

Položaj za vlado se je zopet poslabšal

Kondylis pred Solunom poražen?

Atene, 7. marca. b. V pirejski luki je že nekaj inozemskih vojnih ladij, ki so priplule tja, da zaščitijo interese svojih državljanov. Tudi danes pričakujejo prihoda nekaterih inozemskih vojnih ladij, tako, da jih bo vsega skupaj zasidranih okoli 20. O bitki, ki se je vodila pred Solunom med vladnimi četami in revolucionarji, ni doslej znanega ničesar. Z ene strani se trdi, da vse vladne čete niso stopile v borbo, medtem ko z druge strani zopet prihajajo vesti, da so vladne čete doživle

strahovit poraz, vsled česar se sedaj vrši nova grupacija čet, ker se vlada boji, da izgubi to važno luko. Če bi se namreč vstajem posrečilo, da zavzamejo Solun, potem ni dvoma, da bo stanje vlade zelo kritično, kajti za Solunom bodo brez dvoma v najkrajšem času padle tudi Atene. Poročilo, ki ga je general Kondilis poslal vladi, da se ni končal vseh priprav v ozadju, vsled česar ne more naprej, ni brez podlage. Izgleda, da so vladne čete na nekaterih krajih zares doživele poraze, ki jih Kondilis ni pričakoval, vsled česar je prešel k bolj premišljenemu sestavu svojih čet.

V bojih med vladnimi četami in uporniki je bilo, kakor se glasijo neke informacije, mnogo mrtvih in ranjenih. Pri vstabskih četah vlada silno navdušenje, ki mu ne more kljubovati vsiljena in slaba disciplina vladnih čet. Ob ogromnih izgubah so se morale vladne čete v paničnem begu umakniti ter se umakniti v Solun. Kljub temu pa vlada še vedno trdi, da je gospodar položaja.

Pariz, 7. marca. b. Vesti, ki prihajajo semkaj iz Grčije, so še vedno polne protislovja. Iz vseh pa se vidi, da je položaj še vedno popolnoma nejasen in da lahko vsak trenutek pride do iznenadenja. Ker se vstasi tako dolgo držijo, je jasno, da so se tudi dobro pripravili in da optimistična poročila, ki jih izdaja vlada, da bo v par dneh zadušila upor, kakor tudi razna poročila o neprestanih porazih, ki so jih doživeli uporniki, niso preveč resnična. Dvomi se namreč, da je krivo slabo vreme, da vladne čete v nobeni smeri niso napredovale proti vstajem v grški Makedoniji in Traciji, temveč predvsem nezadostna organizacija in omahljivost vladnih čet, ki je nerade streljajo na svoje brate. Splošno se namreč opaža, da vladne čete celo simpatizirajo s svojim domačim nasprotnikom.

Z grške meje prihajajo vesti, da se čuje na grški strani močno streljanje s topovi, strojnimi in puskami in je torej dokaz, da se vodijo ogorčene borbe med uporniki in vladnimi četami, kar je zopet v nasprotju z vladnimi izjavami, da niso bile ukrenjene večje akcije proti upornikom.

Slika iz grške revolucije. Prijete uporne častnike v Atenah ženejo v zapore.

Vstaši obkolili Solun

Pariz, 7. marca. c. Vlade vesti iz Aten pravijo, da so uporniki na umiku in da je vsa Grčija mirna. Nasprotno pa so danes prišle vesti iz drugih virov, da se upor v Grčiji širi. Ne samo, da se je položaj upornikov v Makedoniji in Traciji utrdil, ampak se je upor začel tudi tam, kjer je bil do zdaj še popoln mir. V mestu Patrasu na Peloponezu se je danes uprla posadka in prešla med revolucionarje. Tudi uporniki v Makedoniji in Traciji so dobro preskrbljeni z orožjem, dasi vlada pravi prav obratno. Uporniki so zasedli še mesto Larissa in istotako sedaj popolnoma obkolili Solun. Ob 4 popoldne so prispele v Pariz vesti, da je general Kondylis začel z ofenzivo proti upornikom. V Parizu smatrajo, da je od te ofenzive odvisna nadaljnja usoda vlade v Atenah.

Venizelos popoln gospodar Krete

Pariz, 7. marca. b. Po vesteh, ki so jih prejeli tukajšnji listi od svojih dopisnikov iz Grčije, je Venizelos še vedno popoln gospodar Krete. Medtem, ko vlada uradno poroča, da je odpor upornikov vedno slabši, pa je poslal Venizelos v svet vest, da bo vlada v najkrajšem času v hudih skripeh. Vsekakor je položaj v Grčiji še vedno popolnoma nejasen in prinašajo tudi tukajšnji listi nasprotujoče si vesti iz Grčije.

Nevarna napetost med Bolgarijo in Turčijo

Sofija, 7. marca. b. Ukrep, ki jih je vlada storila na grško-bolgarski meji, so povzročili v javnosti veliko skrb. Položaj je zelo napet in lahko pride do neprijetnih iznenadenj. Po informacijah iz uradnih virov se trdi, da je Turčija koncentrirala v svojem delu Tracije 5 divizij poleg

onih, ki so se doslej tam nahajale. Tako močna koncentracija turskih čet je prisilila bolgarsko vlado, da stori protiukrepe, da ne bi bilo kakšnih iznenadenj. Iz Ankare so prišle semkaj vesti, da je tudi tam nastal odpor zaradi ukrepov bolgarske vlade in se trdi, da je turška vlada storila pri bolgarski vladi diplomatske korake zaradi bojnih priprav. Turška vlada je protestirala proti trditvam bolgarskih uradnih krogov, da je koncentrirala svojo armado v Traciji ter je trdila, da niti en vojaški vlak v zadnjem času ni bil poslan v Tracijo. Ker pa je bolgarska vlada storila vojaške ukrepe na svoji meji, bo prisiljena to storiti sedaj tudi Turčija.

Uporniki zasedajo egejske otoke

Rim, 7. marca. b. Semkaj so prispele vesti, da se je križarka »Averov«, za katero so vladni komunikaciji neprestano trdili, da je tako poškodovana, da kmalu več ne bo sposobna za plovbo, nenadoma pojavila pred otokom Mitilene ter usmerila vse svoje topove na glavno mesto, nato pa izkrcala vojake in mornarje, ki so proglasili vstajo proti vladi.

Atene, 7. marca. AA. List »Brandini« poroča, da so uporniške pomorske sile razvele otok Kios.

Atene, 7. marca. AA. Razez Kiosa so uporniki zavzeli tudi otok Samos, in sicer s pomočjo križarke »Averov« in težkih torpedovk.

Nedolžne žrtve

Solun, 7. marca. c. Grška vlada se zmeraj računa s tem, da bodo uporniške vojne ladje napadle Solun in tam izkrcale upornike, ki bi se pridružili upornim armadam v Makedoniji. Zato sedaj pridno polagajo mine v luki. Danes pa ji neka mina predčasno eksplodirala in pri tem ubila 8 delavcev, zelo mnogo pa je ranjenih.

Sporazum z Nemčijo je splaval po vodi? Svetovni položaj se je precej poslabšal

Začelo se bo še huje oboroževanje

London, 7. marca. b. V politični javnosti se zelo komentira večerajšnja seja angleške vlade, ki se je bavila z eventualnim obiskom sira Johna Simona v Moskvi in Varšavi. V istih krogih prevladuje mnenje, da sir John Simon sploh ne bo več potoval v Berlin, pač pa se pričakuje eventualen obisk nemškega zunanjega ministra von Neuratha v Londonu, ki pa bo, če sploh pride do njega, le informativnega značaja. Seveda pa tudi v Moskvo in Varšavo ne bo sir John Simon potoval sam, temveč ga bo spremljal na tej poti lord Eden tedaj, ko bo popolnoma jasno, če bo sir John Simon potoval v Berlin ali ne. Po »Daily Telegraphu« poroča danes tudi »Times«, da je britanska vlada objavila belo knjigo zato, da bi angleška javnost razumela, zakaj je angleška vlada sklenila izdatno povečati izdatke za državno obrambo.

Tokio, 7. marca. b. Tukaj je objava britanske bele knjige imela silen odmev. V uradnih krogih se trdi, da sedaj za Japonsko ni nič več oboroževanje

tajno. Japonska bo sedaj odgovorila na odkrito napoved oboroževanja Velike Britanije z oboroževanjem brez nje. Večraj je imela vlada sejo in so bili odobreni takoj vsi krediti za gradnjo novih ladij.

Varšava, 7. marca. b. Uradni poljski tisk se bavi z objavo britanske bele knjige in poudarja, da je to zelo slab znak za sedanjí položaj v Evropi. Ni dvoma, da sedaj sir John Simon ne bo prišel v Berlin kot predstavnik britanske vlade, temveč kvečjemu kot predstavnik francosko-britanskega sporazuma. Berlin pa želi pogajanja posebej z Veliko Britanijo in posebej s Francijo.

London, 7. marca. b. Čuje se, da bo nemški poslanik von Hess v najkrajšem času odšel na dopust, s katerega se ne bo več vrnil. Njegov položaj je zelo omajen, ker je v Angliji tako nepričakovano bila objavljena bela knjiga. V tem vidi poslanik velik neuspeh svoje politike za zблиžanje Nemčije z Anglijo.

V Franciji 2 letna vojaška služba

Pariz, 7. marca. b. Na snočnji seji francoske vlade se ni bil sprejet nikakršen sklep glede uvedbe dveletne vojske službe v Franciji, in sicer iz razloga, ker vlada noče storiti sklepa v odsotnosti zunanjega ministra Lavalja. Tudi nočjo bo imela vlada sejo takoj po seji senata. Na tej seji bo, kakor se čuje, ministrski predsednik Flandin izjavil le to, da bo vprašanje dveletne vojaške službe stopilo v končno stopnjo v zadnjih dneh meseca marca.

Dalje se čuje, da je minister Herriot sklenil, da skliče kongres radikalne stranke, ki naj zavzame svoje stališče o uvedbi dveletne vojaške službe. V

Velike izpremembe v bolgarski vojski

Sofija, 7. marca. AA. Vsi današnji sofijski jutranjiki priobčujejo na prvi strani in z velikimi črkami uradni komunikacije o seji vrhovnega vojaškega sveta, ki se je vršila večraj na dvoru pod predsedstvom kralja Borisa III. Tudi objavljajo listi te izjavo predsednika vlade in vojnega ministra generala Zlateva poročevalcem bolgarskih listov:

»Bil sem na dvoru pri Nj. Vel. kralju od 4 do 6. Pod predsedstvom Nj. Vel. kralja se je vršila seja ožjega odbora vrhovnega vojaškega sveta. Na seji smo razpravljali o nekaterih tekočih vprašanjih vojaškega značaja, ki se nanašajo na službo v vojski.«

Po mestu govore, da so na večerajšnji seji vrhov-

političnih krogih so prepričani, da bo končni sklep vlade v tem vprašanju padel v torek.

Da je vlada sploh pričela uradno obravnavati to vprašanje, je predvsem zaslug vojnega ministra generala Mauraina, ki je odločno interveniral ob enem z zborničnim vojnim odborom. Odbor je ministrskemu predsedniku sicer stavil rok, da naj se vlada izjavi do prihodnje srede. V nasprotnem primeru pa bo odbor prisiljen, da sam sporoči javnosti to zadevo in jo bo postavil v zbornici na dnevni red. Čuje se, da je vojni minister celo zagrozil z demisiijo, če se vprašanje dveletne vojaške službe ne reši še pred veliko nočjo.

nega vojaškega sveta sklenili upokojiti prvega adjutanta kralja generala Panjanova in več poveljnikov mest. Tudi govore, da je kralj že večraj podpisal ukaze o upokojitvi teh generalov in polkovnikov. Mislijo, da pride v podpis tudi ukaz o upokojitvi večjega števila nižjih častnikov. Pravijo, da so med upokojenimi častniki tako pristasi kakor nasprotniki stanja, nastalega z izpremembo vlade 22. januarja. Iz tega sklepajo, da se med obema taboroma ni dala doseči sprava in da so ti častniki morali iti v pokoj, da se razdor še bolj ne poveča, ker bi to moglo imeti slabe posledice za državo.

Proslava Masarykove 85-letnice

„Ohranimo demokracijo!“

Praha, 7. marca. c. Danes je vsa češkoslovaška proslavila 85-letnico predsednika republike Masaryka. V vsej republiki so se dopoldne ob 11 začele proslave, katerih so se povsod udeležili vsi uradni predstavniki, pa tudi mnogo prebivalstva.

Uradne proslave v Prahi je otvoril sprejem v gradu Lány, kjer je Masaryk ob 11 sprejel najprej predsedstvo obeh zbornic in pa celo vlado. Govorili so ob tej priliki oba predsednika obeh zbornic in pa predsednik vlade Malypetr. V svojih nagovorih na predsednika so vsi izražali svojo vero v moč zdrave demokracije. Vsem je ob koncu odgovoril predsednik republike Masaryk. Rekel je med drugim, da je tudi danes prepričan, da je demokracija edina oblika, ki odgovarja češkoslovaškemu čustvovanju. »Vem, da naša demokracija ni brez napak. Zato ves čas stremim, da je popravim. Vendar pa je svetovni položaj preresen, da bi nam bilo dovoljeno, da bi z demokracijo začeli kakšne poskuse, ki bi jo naj nadomestili. Mi živimo v srcu Evrope, mi smo evropsko orientirani in zato nam naj Evropa prepusti, da mirno sami urejamo svoje zadeve. Ne maramo delati naukov nikomur in tudi bočemo ostati pri urejanju svojih zadev popolnoma neodvisni. Naša zunanja politika je bila zmeraj miroljubna in bo tako tudi ostala. Zato želi vsem svojim sodelavcem pri njihovem delu srečo in božjega blagoslova!«

Za vladnimi zastopniki je Masaryk sprejel ves diplomatski zbor, v imenu katerega je govoril nemški poslanik dr. Koch. Nato so prišli v grad predstavniki armade pod vodstvom vojnega ministra Bradača. Popoldne je sprejel Masaryk

Zagrebska vremenska napoved: Jasno z lahkim porastom oblaknosti v zapadnih krajih, stalno in nekaj topleje.

Dunajska vremenska napoved: Oblačno in že mraz.

Zagrebska vremenska napoved: Jasno z lahkim porastom oblaknosti v zapadnih krajih, stalno in nekaj topleje.

Dunajska vremenska napoved: Oblačno in že mraz.

Zagrebska vremenska napoved: Jasno z lahkim porastom oblaknosti v zapadnih krajih, stalno in nekaj topleje.

Dunajska vremenska napoved: Oblačno in že mraz.

Kandidatov bo na tisoče Šest list bo?

Belgrad, 7. marca. m. Kar tiče kandidatov za prihodnje poslanske volitve, jih je kar cel legijon. Nemogoče bo ustreči željam vseh kandidatov, ki jih je toliko, kakor jih doslej še ni bilo za nobene poslanske volitve. Saj je par okrajev, v katerih se omenja kar 20 kandidatov!

Treba je omeniti finančnega ministra g. dr. Stojadinoviča, katerega prosijo volivci kar iz treh volivnih okrajev, da bi postal kandidat, in to v nikšičkem, vučkovskem in njegovi prijatelji celo iz daljnega mariborskega okraja. Vsem tem volivcem se je finančni minister ljubeznivo zahvalil za izkazano zaupanje ter je izrazil obžalovanje, da ni v stanju, da bi jim ugodil. Stojadinović je v svojem resoru namreč tako zaposlen, da bi nikakor ne mogel vzeti časa za volivno agitacijo. Zdi se, da on sploh ne bo kandidiral pri prihodnjih volitvah in da bo ostal samo član senata, na katero mesto je bil imenovan kmalu po sestavi Jevtičeve vlade.

Kar se tiče prometnega ministra Vujiča, bo najbrž obdržal svoj dosežani volivni okraj v Petrovetu gradu; pravosodni minister Kojić pa bo najbrže obdržal svoj stari volivni okraj v Kragujevcu.

Prosvetni minister Čirić bo kandidiral po

G. Hodžera v Ljubljani

Ljubljana, 7. marca.

Včeraj popoldne je bilo v Ljubljani v hotelu Štrkelj zborovanje jugoslovanske narodne stranke, to je Hodžerove liste. Zborovanja so se udeležili vsi že določeni kandidati za državni zbor ter ves odbor narodne stranke za našo banovino. — Glavno poročilo je podal nosilec državne liste te stranke, bivši narodni poslanec dr. Hodžera. Poročal je o položaju ter bodril svoje pristase z optimizmom in z zaupanjem na zmago. Nato je pojasnjeval nekatere druge zadeve, zlasti pa je odgovarjal na vprašanja. Na zadnje vprašanje je dr. Hodžera odgovoril, da zaupa besedam ministrskega predsednika Jevtiča, da bodo volitve svobodne. Dr. Hodžera je kmalu nato odptoval iz Ljubljane. Kakor čujemo, namerava v Sloveniji dr. Hodžera in nekateri drugi bolj vplivni in bolj vidni voditelji te stranke z juga privedi več volivnih shodov. Tudi dr. Hodžera je poudaril načelo, da sme stranka postaviti v vsakem okraju le toliko kandidatov, kolikor je mandatov.

Socialisti se pripravljajo

V Belgradu so se sestali socialisti in so se glede volivne taktike domenili takole: kot nosilec liste nastopi dr. Zivko Topalović. Za predstavnik socialistične kandidatne liste v glavnem volivnem odboru so bili določeni: Bogdan Krekić, sindikalni tajnik v Belgradu, in Adolf Kundić, kovinski delavec iz Zagreba. Namestnika: Viktor Eržen, časnika v Mariboru, in Peter Medić, mizar v Sarajevu. Okrajne kandidate postavijo okrajni akcijski odbori s sodelovanjem zaupnikov, odobrijo jih oblastni odbori. Glavni akcijski odbor v Belgradu bo odločal o morebitnem sprejemu sorodnih demokratskih kandidatov na Topalovičovo listo. Sklenjeno je bilo nadalje, da bodo še v marcu volivni shodi v Belgradu, Nišu, Zagrebu, Ljubljani, Mariboru, Splitu, Sarajevu, Novem Sadu in Veliki Kikindi. — Za socialističnega kandidata v Veliki Kikindi je bil izbran Paja Radović. — Nasi socialisti so sklenili, da postavijo v vseh slovenskih okrajih toliko kandidatov, kolikor je mandatov. Definitivno pa kandidati še za noben okraj niso določeni. Imenujejo se sicer razna imena, kakor Stanko in Mlinar za Ljubljano, Sedej za Laško okraj (proti Juvanu) itd., toda to so le samo še kombinacije. Odločile bodo konference stranke, ki bodo v nedeljo, 17. marca za vsak okraj posebej. Osnovani pa so že v vsakem okraju volivni odbori. Za praznik sv. Jožefa pa nameravajo prirediti socialisti v Ljubljani veliko javno volivno zborovanje, na katerem bo govoril tudi nosilec državne socialistične liste, glavni tajnik Delavske zbornice dr. Zivko Topalović.

D. Ljotić zbira svoje moči

Vodja jugoslovanskega narodnega pokreta »Zbora« Dimitrije Ljotić je v zadnjem času priredil več volivnih shodov. Njegov shod v Vrhu je obiskalo kakih 200 volivcev. Ljotić je izjavil, da stoji gibanje »Zbora« neodvisno na stališču integralnega jugoslovanstva, a da zahteva preosnovno narodnega predstavnika v smislu korporativne ureditve države. Na shodu sta govorila v istem smislu še prof. Vučević iz Belgrada in R. Parežanin. — Na Susaku je bil sestanek »Jugoslovanske akcije«. Na sestanku je bilo obsojeno ravnanje Milana Baniča, ki nastopa proti kandidiranju bivšega ministra Ljotića. »Jugoslovanska akcija« na Susaku bo podprla Ljotičevo gibanje. Za kandidata na Ljotičevi listi je bil izbran dr. Božo Fondić, advokat na Susaku, za njegovega namestnika Kraljeva Vladimir, tiskar.

Poslušati ga niso hoteli. V Mariji Bistrici je na občinskem trgu čakal kmeti, ki so prihajali iz cerkve, dr. Stjepan Bačić, bivši predstavnik jugosl. nar. stranke, da bi jih nagovoril. Toda kmetje so šli svojo pot. — Volivno agitacijo za Hodžerovo jugoslovansko narodno stranko je prevzel v Splitu dr. Oskar Tartaglja, bivši predsednik Jadranske straže, ki sam kandidira na Hodžerovi listi. Polemike med njimi in predsednikom »Narodne odbrane« Trifunovićem še ni konec.

Karlo Kovačević kandidira. Na sestanku JNS v Novski so ponudili kandidaturu Karlu Kovačeviću, bivšemu Radičevemu sodniku in pozneje pristasu JNS. Kovačević je ponudbo sprejel in izjavil, da bodo kandidirali tudi njegovi prijatelji Pavle Matić, Josip Barišić in dr. Mate Hanžeković. Pozval je volivce, naj se za pojasnilo obračajo na njegovo pisarno v Zagrebu v »Seljačkem svetu«. Napovedal je shod Pavla Matice, Hanžekovića in Barišića v Novski.

Neljub pozdrav dr. Frangeša. Jugoslovanski akademski klub v Sibeniku je povabil dr. O. Frangeša, da bi predaval v mestnem gledališču v Sibeniku. Kakor poroča »Narodna Tribuna«, so med predavanjem s tribune metali na predavatelja žaljive letake. Jugoslovanski akademski klub obžaluje, da je prišlo do tega dogodka in da ni bilo izkazano gostu primerno gostoljubje.

Premlad jim je. V Splitu so se nekateri člani JNS uprli proti kandidaturi Maufreda Pastrčevića, češ, da je premlad. Boj proti njemu vodi dr. Vlada Matošić, podpira ga pa bivši minister dr. Orga Andjelinović.

Rim, 7. marca. AA. Iz Bocna poročajo, da je snežni plaz zasul štiri tisočpe, ki so nesli blago iz Švice. Trojico so že nasli mrtvo.

Madrid, 7. marca. AA. Od letala, ki je padlo na neko tukajšnje šolo, so tri osebe ubile, 14 pa jih je ranjenih.

zadnjih vesteh v dveh okrajih in to v Novem Sadu in v Stari Pazovi.

Minister se telesno vzgojo naroda dr. Auea bo kandidiral v svojem okraju v Sisku.

»Pravda« piše: »Toliko kandidatov za poslanske volitve, kakor jih imamo sedaj, še sploh ne pomnimo. Sedaj postavljajo svoje kandidate celo taki, ki so se prej bavili s politiko toliko, da so čitali časopise ter hodili na volitve volit. V enem samem okr. kandidira 20 ljudi!«

V Pirotu je postavil svojo kandidaturo bivši vseučiliški prof. na belgajski univerzi dr. Dragoljub Jovanović, in to na eni izmed vladnih list.

Kolikor je dosedaj znano, bo pri prihodnjih volitvah v narodno skupščino več državnih list. Do sedaj omenjajo sledeče: vladna, lista jugoslovanske narodne stranke, lista skupine »Zbor« z Ljotićem na čelu, socialistična lista, katere nosilec bo Zivko Topalović, in dalje lista zagrebške kombinacije. V izgledu je pa še šesta lista z nosilcem Božo Maksimovićem. Akcijski odbor že pobira potrebne podpise.

Med številnimi kandidati vlada velika negotovost, ker se v doglednem času še ne bo zvedelo, kateri teh kandidatov bodo prišli na vladno listo. O tem bo pa odločal poseben odbor.

Žena za dostojanstvo človeka

Skupščina »Udruženja akademsko izobraženih žena« v Belgradu je bila dokaj živahna. Ga. Pavlina Alabala je govorila o »Vplivu žene na ustvarjanju javnega mnenja«. Predavateljica je poudarila, kako je žena tudi v prejšnjih časih vplivala na ustvarjanje javnega mnenja, in sicer na ta način, da je v družinskem krogu vplivala na moža in na vzgojo otrok. Danes je žena organizirana, zato je njen vpliv toliko večji. Predavateljica je zaključila svoje predavanje s temi besedami: »V času materializma in moralne propasti moramo biti žene čuvarice morale in idealov, čuvarice človeškega dostojanstva, družabne in gospodarske pravičnosti, kakor smo bile nekdanj čuvarice narodnih svetin in tradicij. Radi tega zahtevamo ob vsaki priložnosti tudi me svojo besedo. Naše besede ne bo mogel nikdo ustaviti. Vetrovi jo bodo raznesli na vse strani sveta in tako bomo vplivale na javno mnenje.«

Hudo kaznovani dijaki

Deset dni je vodil preiskavo inspektor ministrstva prosvete Sieva Prica o dogodkih, ki so se odigrali na gimnaziji v Podgorici. Profesorski zbor je dijake kaznoval s tem, da je 150 dal slab red v vedenju in tri izključil. Med tem je bil suspendiran gimnazijski ravnatelj dr. Nikola Škerović in ministrstvo je odposlalo nadzornika Prico, da zadevo preišče. Na podlagi nove preiskave je bilo šest dijakov za vselej izključenih iz vseh jugoslovanskih gimnazij, sedem iz podgoriške gimnazije, 34 za čas enega leta, oziroma dveh iz podgoriške gimnazije. Med izključenimi je sedem dijakov iz 8. razreda, 31 iz 7. in osem iz 6. razreda. Disciplinske kazni so bile izrečene na temelju § 43 zakona o srednjih šolah. Zadnja beseda gre še ministru prosvete.

Belgrad, 7. marca. m. Snoči je prispel v Belgrad iz Zagreba novopostavljeni načelnik generalštaba, armijski general Marić, ki je bil na postaji svečano sprejet.

Belgrad, 7. marca. m. Danes popoldne je bil slovesno pokopan ob veliki udeležbi tukajšnje javnosti bivši upravnik dvora Milan Nenadić.

Belgrad, 7. marca. m. S kraljevim ukazom je upokojena Ana Zupančič, upraviteljica dekliške meštanske šole v Celju.

Belgrad, 7. marca. AA. Ker je sneg povsod že skopnel, se reke vračajo v svoje normalno stanje.

Belgrad, 7. marca. m. Zveza čevljarških in usnjarskih zadrug Jugoslavije bo priredila dne 11. in 12. marca v prostorih Zveze nabavljajnih zadrug državnih uslužbencev prvo jugoslovansko razstavo čevljarških domačih izdelkov. Pred samo otvoritvijo dne 10. marca se bo vršil v istih prostorih kongres čevljarških zadrug, čevljarških mojstrov in delavcev.

Belgrad, 7. marca. m. Nočjo ob pol 9 zvečer se bo vršil na čast 85-letnice predsednika češkoslovaške republike T. Masaryka v prostorih Kolarčeve ljudske univerze velik slavnostni koncert češkoslovaških godb, ki ga priredi pod pokroviteljstvom češkoslovaškega poslanika Wellnerja združenje češkoslovaških žen.

Ekspedicija v Abesinijo

Rim, 7. marca. AA. 16. februarja so šteli dobrovoljci, ki so se prijavili za vzhodno Afriko, 70.000 mož. K tem efektivnim je treba dodati 30.000 mož vseh mobiliziranih divizij.

Genova, 7. marca. AA. Iz Turina in Milana je prispelo 800 letalskih vojakov. Kmalu po prihodu so se vkrcali na parnik »Kalifornijot«. Parnik odpluje nočjo ob 22 v vzhodno Afriko.

Rim, 7. marca. AA. Iz Messine poročajo, da je parnik »Gang« krenil v vzhodno Afriko z enim pehotnim polkom, več baterij, z inženjersko četo in z vojaškimi gradivom. Velika množica je odhajajoče čete navdušeno pozdravljala.

Spada obsojen na smrt

Pariz, 7. marca. AA. Po poročilu iz Bastije na Korsiki je tamošnje sodišče obsodilo na smrt zadnjega korsiškega razbojnika Spado. Obtožen je bil zaradi 11 umorov. Že prej ga je sodišče obsodilo na smrt, vendar je dozdaj še vedno pobegnil.

Šahovski turnir v Moskvi

Moskva, 7. marca.

V današnjem XV. kolu so bile odločene do prekinitve sledeče partije: Rabinovič je premagal gdč. Menšikov in Lisein Pireu. Remis so končale partije Čehover—Rjumin, dr. Lasker—Alatorev, Kant—Goglidze in Spielmann—Capablanca. Partije Flohr—Romanovski, Lilienthal—Löwenfisch in Bogatiruk—Boivink niso bile končane. Stahlbergu je zadal nov poraz mladi ruski mojster Rogozin. V XIII. kolu so bile do sedaj končane sledeče partije: Pire je dosegel proti Alatorevu remis, Romanovski je premagal Čehoverja in Rabinovič zelo nepričakovano Spielmanna. Remis sta končali partiji Rogozin—Goglidze in Flohr—Capablanca, čeprav je imel Flohr prednost.

V XIV. kolu je Botvinku uspelo, da je proti Laskeru dosegel še remis. Tudi Flohr je dosegel proti Menčikovu samo remis.

Po XV. kolu vodi Botvink s deset in pol točkami (1), sledi Flohr 10 (1), Lasker 9 in pol, Löwenfisch 9 (2), Capablanca 9, Rabinovič 8 id.

V jutrišnjem XVI. kolu bo igral Flohr z Löwenfischem, Rjumin z Lilienthalom, Botvink s Čehoverjem, Lasker z Goglidzeom, Stahlberg s Capablancem in Pire z Rogozinom.

Gospodarstveniki iz Kranja pri banu

Ljubljana, 7. marca.

Danes dopoldne se je zglasila pri g. banu velika deputacija pridobitnih krogov iz Kranja. Deputacija je štela 74 oseb, ki so prišli v 18 avtomobilih ter so vzbudili v Ljubljani precejšnjo pozornost. Namen deputacije je bil, da protestirajo proti uvedbi občinske trošarine. Deputacija sta vodila dr. Sabothy in g. Maks Fock, v njej pa so bili številni gospodarstveniki iz Kranja in kranjske okolice.

G. ban dr. Pue je deputacijo prijazno sprejel ter poslušal najprej izvajanja gosp. Focka, nato pa dr. Sabothyja. Obljubil je, da si bo dal temeljito referirati o vseh vlogah ter da bo pospešil rešitev tega vprašanja ter izdal čimprej primerne ukrepe.

Pojasnili so se je v glavnem nanašalo na to, da je bila trošarina uvedena med proračunskim l. 1934, to je v decembru. Na tej seji pa sploh ni bilo govora o nastavitvi trošarinskih organov, niti ne o naknadnem popisovanju obstoječih zalog. Uradni aparat za pobiranje trošarine je brez primera drag in ne doseže pravega efekta. Tako je osem uradnih organov v mesecu januarju nabralo komaj 6000 Din, vse drugo pa so nabrali uradi železnice in pošte, zakar pa so že vložene pritožbe s strani prizadetih. Pritožbe bodo šle tudi na upravno sodišče in eventualno celo na državni svet, da se tam razčisti zadeva.

Pritožniki so pojasnili g. banu, da industrija, ki prejema od zunaj blago, zopet prodaja svoje izdelke podeželju, da pa vse-

eno ne more uspeti z reklamacijami za povrnitev trošarine. Toda industrija so bo že znala pomagati, čeprav traja rok za reklamacije komaj tri mesece, blago pa mora čakati največkrat tri mesece, preden je predelano v dovršene izdelke.

Ko so pritožniki tako iznesli svoje zadeve, je g. ban zahteval še nekatera pojasnila, nakar je g. ban obljubil največjo pozornost temu vprašanju. Nato je vsa velika deputacija odšla iz banske palače ter se odpeljala v dolgi avtomobilski koloni.

Pozneje sta se voditelja deputacije dr. Sabothy in g. Fock zglasila še pri načelniku dr. Vončini ter mu izčrpo pojasnila zadevo s trošarino. Obenem z dr. Vončino je oba zaslišal tudi referent dr. Schrey.

Vsi gospodje so pokazali izredno zanimanje za zadevo in deputanti so se razšli v prepričanju, da bo banska uprava trošarinsko zadevo v Kranju na ugoden način rešila.

Omeniti je treba še, da je g. Fock povedal, da so na občinski seji, na kateri so v Kranju sklepali o uvedbi trošarine in preden so glasovali, govorniki s strani večine občinskega sveta povdarjali, da bo trošarina vrgla kvečjemu 260.000 Din letno, dočim pa bodo po dosedanjih praksi pobiranja trošarin in izvajanja tarif vrgla najmanj 700 do 800 tisoč dinarjev letno. Večina občinskega odbora je s to številko računala že poprej in sicer v zasebnih razgovorih. Iz tega je torej jasno razvidno, kako je večina operirala ob priliki izglasovanja uvedbe občinske trošarine v Kranju!

Pred petnajstimi leti Spomini Maistrovega borca in koroškega dobrovoljca

Maribor, marca 1935.

Tam za Koroškim kolodvorom, v tistem velikem železniškem mravljišču je njegov dnevni dom. Na cesti sem ga srečal zadnjič, ko se je vračal po težkem delu domov. Zvest naš prijatelj je, pa sem ga spraševal po dogodkih iz njegovega življenja. Burni so ti dogodki, polni sprememb, iz vsega pa odseva njegova trdna narodna zavest.

Ta ni namišljena in ni samo v besedah izražena, ne ravna se po slučajni konjunkturi.

Na oni strani današnje državne meje, v Vojski, blizu Sežane je Alojzij Masten doma. Ni doma bogastvo v teh krajih, še kot mlad deček je moral zato iti iskati si znanja in dela v tuje kraje. V Gradcu je bil kot mlad kovaški vajenec. Tam ga je zajela svetovna vojna. Na avstrijsko-ruski fronti je bil vsak dan v nevarnosti, da ga zadene krogla, od Karpatov daleč notri v rusko-poljske ravnine in spet nazaj v karpatske gozdove je šla njegova pot. V Miškolcu je bila njegova četa, ko so trombe naznanile premirje, mir in konec svetovnega klanja. S četo se je vračal po letih morije in požarov v domovino. Madjari so jih razorožili, brez orožja so prispeli do Pragerskega. V domovini je bila takrat nevarnost velika. Vsa soška armada se je valila preko našega ozemlja, razhajali so se vojaki na vse strani, vsak je hotel biti čimprej pri svojih v domačem krogu. Veliki transporti tujerodnih čet so se valili po glavni slovenski progi, po bivši južni železnici. Pragersko je bilo v tistem času preseljevanja narodov važno železniško križišče. Saj se je odcepila od tu proga proti Madjarski. Prihajali so transporti madjarskih vojakov. Narodne straže, ki so bile v hitri ustanovljene v vseh krajih domovine, niso imele toliko moči, da bi vse te močne transporte razorožile in tako so prihajali vlak za vlakom madjarskih vojakov v popolni bojni opremi na Pragersko. Nevarnost je bila, da se razlijejo te oborožene čete po naši domovini ob meji še prej, predno pridejo v svoje ozemlje. Treba ji je bilo zato razorožiti. In naši fantje, ki so prišli zmučeni in siti vojnega življenja, so se tu ustavili, ko so videli nevarnost. Razoroževali so tu madjarske čete ter skrbeli za red in mir.

Na naši severni meji, v Mariboru in naprej proti severu, je takrat vrela. Za vrhovnega komandanta je bil imenovan general Maister, ki se je pripeljal nekega dne sam na Pragersko in tam prosil naše fante, naj pridejo v Maribor. Okoli 1000 jih je bilo, niso premišljevali, odšli so in ostali pod Maistrovo komando. V Mariboru so bili nastanjeni v takratnem vojaškem skladišču, danes so tam barake. Bilo je zadnje dni oktobra 1918. Zelena garda je gospodovala v mestu in okolici, bila pa je v kratkem razorožena. Nevarnost pa je bila po delnem pomirjenju Maribora za našo skrajno severno mejo. Zato je poslal general Maister oddelek vojakov k Sv. Duhu in Sv. Križu ter še naprej po vrhovih Kozjaka. Do Sobote so prišli, bilo je pred svetlim večerom leta 1918. Na sam svetli večer so jih obkolili Nemci. Naši so bili v šoli, bilo jih je okrog 50, imeli so med drugim tudi dve strojnici. Vendar so bili Nemci v taki premoči, da naši ne bi vzdržali, če ne bi bilo nenadne pomoči iz Maribora. Prišlo pa je 200 naših fantov iz polka, iz katerega je nastal pozneje sedanji 45. mariborski pešpolk. Do novega leta so ostali nato še na vrhovih Kozjaka, po novem letu pa je odšel bataljon v Vuhred. V tem bataljonu, ki je takrat reševal in varoval našo severno mejo, so bili poleg četovodje Mastena Alojzija, ki je danes splošno znan in spoštovan kotlar v delavnicah državne železnice v Mariboru, še poveljnik bataljona de Caneva, ki je danes v vojnem ministrstvu v Beogradu. Pri 4. četi tega bataljona so bili še nadporočniki Kočevar, Furlan in Antončič, nadalje narednik-vodja Černeka, ki je danes tudi v delavnicah drž. železnice v Mariboru. Še so bili stari znanci v tej četi narednik Filipič, Rantaša in Paškulin.

Ni bilo takrat še urejenih razmer, niso bile še začrtane državne meje. Zato so odhajale vsak dan patrulje v okolico Vuhreda, na koroški stran in na vrhove Kozjaka. Na Koroškem so nas napadli Nemci in nam hoteli odvzeti našo zemljo. Zato je odposlal general Maister tudi naše fante iz Vuhreda proti Dravogradu. Do Pliberka in še naprej so prodirali. Tu jih je napadel meseca aprila sovražnik, premoči je bila prevelika, naši so se morali umakniti preko Pliberka in Guštanja ter Dravograda nazaj do Vuzenice. Ko so se umikali skozi Gušanjo, so se morali boriti ne samo proti rednim sovražnim četam, tudi domačini so vstali proti njim, obmetavali so jih z raznimi lesenimi in železnimi predmeti. Vedno so

bili v nevarnosti, šele v okolici Vuzenice in Mariburga so se ustavili. Spet so se tu uredili in stražili mejo proti sovražniku, ki je dobil že moč in poizkušal z vseh strani siliti v naše kraje. Maja meseca je vodil od tu Masten kot podčastnik patroljo na Sobotico. Prekoračili so vrhove in šli na avstrijsko stran proti Ivniku. V bližini Ivnika so našli na Avstrijce. Zjavili so tri moše in dva konja ter dobili precej provianta. Vse skupaj so odpeljali na našo stran.

Niso živeli naši fantje samo strogo vojaško življenje. Oni, ki so bili izvežbani v rokodelstvu, so skrbeli v prostem času sami tudi za popravilo vozov. Skrbeli so za tren, pred koroško ofenzivo pa za vozove in preprego.

Prišel je čas, ko je naša vojska zopet zavzela Koroško. Preko Sobotice so prodirali naši, prišli do Vincenca in Lenarta ter naprej v Labudsko dolino. V Etni vasi so jih napadli civilisti, ki so bili vsi oboroženi z lovskimi puškami. Odgovorili so jim naši s strojnimi; aretirali so vse prebivalce cele vasi, okrog 300 jih je bilo, in vse so odvedli v St. Pavel. Tam je bila naša oblast, general Maister je bil tam. Oddali so aretirance divizijski komandi, sami pa so prodirali naprej preko Sv. Jurija in preko hribov v Vovbre. Tu so se ustavili, osvobodili so spet zemljo slovensko. S silo je sovražniki niso in je ne bi mogli nikdar več zavzeti. Stvar diplomatov je bila nato, kako nam to domačo zemljo očuvajo. Naši fantje pa so morali misliti na to, kam se bodo obrnili, kako prišli do primerne civilne službe. Na vse strani so se razkropili. Naš Masten je ostal v Vovbrah do avgusta 1919. Tu ga je dobilo pismo, ki ga je poslal general Maister in je bilo naslovljeno na ravnatelja Šega pri južni železnici v Ljubljani. Izposlovalo mu je to Maistrovo pismo službo pri delavnicah državne železnice v Mariboru. Tu je še danes, vedno delaven in marljiv, zvest naš narodnik in vedno nacionalen kakor takrat dne 23. maja 1918 pri revoluciji v Gornji Radgoni, ko je bilo 8 slovenskih vojakov ustrelenih radi klica: »Živela Jugoslavija!« Zato je tudi razumljivo, da vsi oni naši borci in dobrovoljci, ki so žrtvovali v prvih povojnih dneh, mesecih in letih svoje sile in čas za reševanje naše severne meje in za ureditev notranjih razmer ob meji, hočejo za to svoje delo vsaj tihga priznanja. Ne zahtevajo za to plačila, saj so delali iz prave nacionalne zavesti in iz prepričanja za dobro stvar. Ne morejo pa prenašati, da se jim iz kakega strankarskega stališča očita kakšna nenacionalnost s strani onih, ki so si mogli v neurejenih povojnih časih in pozneje radi raznih zvez brez zaslug pridobiti mesta in položaje, pa hočejo sedaj naše stare Maistrove borce in koroške dobrovoljce učiti prave nacionalnosti.

Kip blagopokojnega viteškega kralja Aleksandra I. Zedinitelja, ki ga je iz snega naredil mladi umetnik Lojze Perko v Starem trgu pri Rakeku

25% popusta 25%
od
cerkvenih govorov dr. M. Opeka
dobi kdor kupi
celo zbirko do 15. III. 1935
Cela zbirka obsega 24 zvezkov ter stane nevezana Din 466.— s popustom pa samo Din 349.50
B. Ničman, Ljubljana, Koplarjeva 2

-- in najrajši ves v volni!

Tako bi hotela mati obleči svojega ljubljence. Za oblačenje deteta so tudi najboljša mehka in voljna vlakna volne; odkar pa imamo Schichtov Radion, je postala volna najprikladnejša. Volna se samo malo pretiska v mrzli raztopini Schichtovega Radiona, pa se brez truda odpravi iz nje vsa nesnaga. Ona ne postane trda, temveč ostane mehka in voljna in ohrani snežno belino, ali pa svežost prvotnih barv.

* Kar je dobro za nežno volno, velja seveda še v večji meri tudi za vse drugo perilo v gospodinjstvu in družini.

SCHICHTOV RADION
pere vse higijenično čisto

R. J. 1-35

Slovenci v Zagrebu Občni zbor „Našega doma“, „Svojeglavček“ v Jeronimski dvorani in druge zanimivosti

Zagreb, 6. marca 1935.

Predzadnjo nedeljo, to je na Matijevo 24. febr. je imelo deklško zavetišče »Naš dom« svoj občni zbor, ki so se ga poleg predsednika g. dr. J. Marjetiča, udeležili tudi vsi odborniki in odbornice ter okoli 120 deklet. Predsednik je pozdravil zastopnike oblasti in glavno ustanovnico Nj. Vel. kraljice Marijo ter se spomnil pok. kralja Aleksandra I. Zedinitelja, ki so mu vsi prisotni vzklíkili: »Slava!«

Po prečitnem in odobrenem zapisniku lanskega obnega zbora je podal svoje poročilo predsednik. Iz njegovega stvarnega poročila poudarjamo zlasti to, da je zmanjšal z raznimi posredovanji obdavečje posredovalnice za leto l. 1933 je društvo plačalo tega davka 10.000 Din, l. 1934 pa samo 100 Din! To je za društvo velikanska pridobitev in predsednik izrazi upanje, da bodo prihodnje leto dosegli vse brisanje dolgov. Kot društveni zdravnik je g. predsednik pregledal 19 bolnih zavetiščaric. Med letom se je društvo preselilo iz Beogradske v Bakačevo ulico, kjer ima sedaj v središču mesta prostornejše, cenejše in bolj zdravo stanovanje. Iz tajnikovega poročila smo zvedeli, da je imelo društvo lani 13 sej, prejelo in odposlalo pa je 34 dopisov. Vprašanje kolodvorskega misijona se — žal — nikamor ne premakne z mrtve točke. Društvo ima okoli 200 članic, članarino pa je plačevalo redno le 29 članic. Inventar je vreden 17.732 Din. Blagajnica je povedala, da je društvo dobilo 36.689,25 Din, izdalo pa 31.601,25 Din, torej ostane saldo za leto 1935 5.088 Din. — Gospodinja je prebrala naslednje poročilo: Lani je iskalo pri nas dela 226 oseb, in sicer: 42 kuharic, 29 sobaric, 12 gospodinj in 143 deklet za vsa hišna dela. Delo je dobilo 160 oseb, in sicer: 33 kuharic, 21 sobaric, 2 gospodinj in 104 deklet za vsa hišna dela. Od teh je bilo 132 Slovencev in 94 Hrvatice, 224 katoličank in 2 pravoslavni. Ponudb je bilo več kot zaposlitev. — Predsednik revizijskega odbora je našel vse knjige v redu. Promet v lanskim poslovnem dobi znaša 71.700 Din in je društveno gospodarsko stanje v tej splošni krizi kar zadovoljivo. Opravičiti pa se ne da in se ne smejo velikanski dolgovi, katerih dekleta niso poravnala pri društvu in ki so narasli že na celih Din 16.670,95. Za uspešno delo predlagajo revizorji odboru zahvalo in absolutorij, kar je oboje soglasno sprejeto.

Nato so sledile volitve, ki so dale naslednji odbor: predsednica Prislana Marija, podpredsednica Postržin Rozika, I. tajnica Paj Tončka, II. tajnik Legan Ivo, blagajnica dr. Marjetič Joža, duhovni voditelj p. Kozelj Ivan D. J. Odbornice so: Kosi Marija, Sotelske Kristina, Jeretina Nežka in Rihtar Angela. Gospodinja: Janko Ivanka, društveni odvetnik dr. Sedej Joža, revizorji: dr. Vižintin Franjo, Kolar Angela, Trobina Erna.

Novemu odboru »Našega doma« želimo mnogo uspehov, da bi vsem našim dekletom, ki iščejo pri njem zavetišča, bil res drugi dom. Obenem priporočamo dekletom, naj se v vseh težavah obračajo na vodstvo »Našega doma«. Ob koncu pa izražamo željo, naj se vendar kaj stori, da se uvede v Zagrebu kolodvorski misijon. Koliko stotin deklet, slovenskih in hrvatskih, bi bilo obdarovanih dušnega in telesnega propada! Za vsa množtevila zagrebška ženska društva ni prav nič častno, da še danes nima Zagreb niti toliko urejenega kolodvorskega misijona, kot ga ima trikrat manjša Ljubljana!

Zadnjo nedeljo, 3. marca ob štirih popoldne je priredil dramatični odsek Slomškovega prosv. društva veseligr »Svojeglavček«. ki je odlično uspela. Igralci se niso samo dobro potrudili, ampak so tudi dobro zaigrali. Režiser g. Žibert je vloge prav srečno razdelil in prav nikjer ni bilo nobene šibke

strani. Če bi bilo prostora, bi se morali ustaviti ob igri in petju posameznih igralcev, tako pa moremo izreči pohvalo in zahvalo vsem igralcem obenem. Igralce je pri petju izdatno podpiral društveni orkester, ki ga je za to priliko pripravila naša poštvalna organizacija ga. dr. M. Klemenčeva. Gledalci so napolnili dvorano in pri odprtem odru izražali igralcem svoje veselje in zadovoljstvo. Prihodnjo nedeljo, 10. marca, po litanijah bo v društvenih prostorih predavanje kakor doslej.

35-letnica g. Hinka Nučiča. Za petek 8. marca se pripravila ves zagrebški gledališki svet, da dostojno proslavi 35-letnico gledališkega dela igralca g. Hinka Nučiča, ki — Slovencev po rodu — že nad 20 let zvesto služi hrvaški Taliji. Ob tej priliki bo H. Nučič nastopil v novi Feldmanovi tragikomediji »Na voglu« in sicer v vlogi Ledinova, snazilca čevljev.

★

† **Ivan Kumer**

V sredo ob 10 dop. je v Kranju nenadoma umrl splošno znani in povsod priljubljeni mešanec g. Kumer Ivan, gostilničar in posestnik v Kranju. Rodil se je leta 1874, obiskoval ljudsko šolo v Kranju, gimnazijo v Ljubljani, visoko šolo na Dunaju, kjer je študiral pravo, ki ga je dovršil, toda moral je kot naslednik v gospodarstvu ostati doma in je opustil nadaljni študij. Bil je pok. Kumer Ivan vseskozi vzor poštenjaka ter ljubeznivega človeka, kateri je vsakomur znal svetovati in mu pomagati. Bil je član in odbornik mnogih društev. Posebno je treba omeniti, da je kot odbornik Hranilnice in posojilnice, r. z. z. n. z. v Kranju, med vojsko ob mobilizaciji njenih uradnikov sam prijel za delo in ga vršil brezplačno. Bil je pokojnik dolgo vrsto let član občinskega odbora mestne občine v Kranju ter je v tem svojstvu storil kot objektiven in previden gospodar veliko dobrega in koristnega za občino Kranj. Pokojni Ivan Kumer ni veliko govoril, toda izgovorjena beseda je bila tehtna.

Ob prerani smrti pokojnega žaluje številna rodbina, katera naj ima uteho v tem, da je prepričana, da je pokojni vse storil, kar mu je bilo kot možu v vsakem pogledu možno storiti. Mesto Kranj pa je izgubilo marikantno osebnost.

Blagemu pokojniku naj sveti večna luč!

Smrt v potoku

Maribor, 7. marca.

Iz Male Nedelje nam poročajo o nesrečnem slučaju, ki je zahteval smrtno žrtev. Pretekli dni se je vračala v ranem večeru domov proti Sodinemu iz občine Mala Nedelja posestniška hči Marija Beziak. Bila je pri sosedih na obisku. Preden je prišla domov, je morala preko potoka Sejanca. V temi pa ji je spodrsnilo in je padla tako nesrečno v potok, da je v njem utonila. Ker hčerke ki je bila stara 24 let, dolgo v noč ni bilo domov, je začel starše skrbeti in so jo šli iskati. Preiskali so vso okolico in povpraševali pri sosedih, toda za hčerko ni bilo nikjer nobene sledi. Ko so naslednje jutro na vse zgodaj z iskanjem nadaljevali, so dobili hčerko mrtvo v potoku. Njeno truplo so pripeljali na dom staršev, kjer so položili nesrečno hčerko Marijo na mrtvaški oder. Vsi sosedi so čustvujejo z užaloščenimi starši.

Sadne razmere v Ljubljani

Ljubljana, 7. marca

Ljubljansko tržno nadzorstvo je izdelalo več zanimivih in zelo preglednih tabel k svojemu poročilu za več let nazaj, ki ga namerava izdati, kakor smo že ponovno omenili, v posebni brošuri. Te tabele bodo zanimive za stehernega, tako za kmetla, vrtnarja, trgovca, obrtnika in končno tudi za ljubljanskega kupca.

Iz tabele o sadju je razvidno, da je pravzaprav ljubljanski trg oskrbljen stalno vse leto s sadjem in sicer domačim ter svežim: ko se nahaja jabolka, se prične prve češnje, ki so naš prvi domači sad. Prve češnje pridejo na ljubljanski trg nekako sredi maja po povprečni ceni 7 Din za kg ter padejo do začetka junija na 4,5 Din in dosežejo sredi junija najnižjo točko, to je 3,5 Din za kilogram, se dvignejo na skoraj 4,5 Din začetkom julija ter vzdrže na tej ceni do srede julija, ko prenehajo.

Drugo sadje, ki ga Ljubljana v letu dobi, so češnje. Na trgu se pojavijo v začetku junija in sicer po povprečni ceni 6 Din za kilogram, se do srede meseca pocienijo na 5 Din, do začetka julija padejo na 4 Din ter na tej ceni vztrajajo nekako do začetka septembra. Sorazmerno drage so v Ljubljani marelice, ki med bolj važnim sadjem trajajo najmanj časa. Pojavijo se sredi junija in sicer po povprečni ceni 7,50 Din, nato se pa stalno draže, tako, da so v začetku julija že po 8 Din in do srede julija dosežejo že celo 10 Din za kilogram, ko jih naenkrat zmanjka.

Najdražje sveže domače sadje v Ljubljani so breskve. Breskve so najdražje tudi tedaj, ko jih je največ, ker je istočasno cena drugemu sadju še nižja. Res pa je, da v svoji najgloblji točki breskve včasih padejo pod ceno jabolk in marelic ter so v začetku septembra, ko jih je največ, celo cenejše kakor prve češnje meseca maja. Breskve se pojavijo na trgu začetkom junija, ko imajo ceno povprečno 16 Din za kilogram ter padejo do začetka

julija meseca na 11 Din za kilogram, od srede julija do srede avgusta padejo na 8 Din, v začetku septembra dosežejo celo ceno 6,50 Din, sredi septembra pa zopet visoko ceno povprečnih 11,50 Din za kilogram.

Precej enakomerno ceno imajo v Ljubljani hruške, ki so pri nas premalo upoštevan sad. Pojavijo se nekako sredi meseca junija, istočasno z marelicami, so pa mnogo cenejše, namreč povprečno po 5 Din kilogram, nato varirajo v ceni med 5 in 6 Din vse tja do srede januarja, ko izginijo s trga. Najnižjo ceno dosežejo od srede avgusta do srede septembra, ko so povprečno po dobrih 3 Din kilogram.

Poglavje zase pa so jabolka, katerih povprečno izračunana cena varira v čudnih valovih. Pojavijo se istočasno kot marelice in hruške, to je sredi junija, in sicer po ceni 6,50 Din za kilogram, padejo do srede julija že na 5 Din za kilogram, ko pa zunanja zgodnja jabolka, se naglo podraže do začetka avgusta na 6 Din, do srede avgusta pa že padejo na najnižjo ceno povprečnih 3,50 Din za kilogram, nato pa se polagoma dvigajo ter dosežejo v začetku januarja ceno 6 Din za kilogram, v začetku meseca februarja že ceno 9,50 Din za kilogram. Tam sledi zanimiv padec, tako da znaša cena samo povprečno 8 Din za kilogram, v začetku marca pa se zopet dvignejo in dosežejo sredi marca 10,50 Din za kilogram, kar traja do srede aprila, ko so jabolka najdražja, nato pa padejo do srede maja na ceno 10 Din za kilogram. Vzrok temu nenavadnemu gibanju cen jabolkom je v tem, ker nekatere sorte pač manj časa vzdrže ter postanejo slabše v pozni pomladi. Jabolka se pocene tudi zaradi tega spomladi, ker se že bližajo češnje.

Ti podatki veljajo za sortirano in dobro sadje ter se cene vedno le povprečno računajo. Vsakdo pa dobro ve, da dobi za manjši denar slabše vrste sadja, za večji pa seveda tudi redke specialne vrste. Velja pa to gibanje cen sadju skoraj redno vsako leto.

dne lepo solnčno vreme, popoldne pa se je temno pooblačilo, sever pa je prinesel že prve snežinke.

○ **Kino Kodeljevo** predvaja drevi ob 20 »Sestro Angeliko« in »Nevarno paste«.

○ V tovarni Lutz v Šiški, Jernejeva cesta 8, se je danes vnelo tramovje. Poškodani gasilci so ogenj kmalu pogasili ter požar ni povzročil večje škode. Nastala škoda pa je krita z zavarovalnico.

○ Nesreča na klavnic. Včeraj popoldne se je na klavnici ponesrečil 24letni mesarski pomočnik Franc Ves iz Mengša. Stopil je na tehnično, se pri tem spodrsnil in si pri padcu zlomil nogo. Reševalni avto ga je prepeljal v bolnišnico.

○ Nesreča z avtomobilom. Prednočnim se je peljal 28letni monter mestne elektrarne Mirko Virant iz Štepanje vasi 14 okoli 10 z osebnim avtom proti domu. Blizu Štepanje vasi pa je Šoferju spolzelo krmilo iz rok in avto se je zadel v obcestni drog. Virant je moral v bolnišnico, k sreči pa so bile njegove poškodbe le lažje, tako da je bil že včeraj odpušen v domačo oskrbo.

„Regulirani“ Ljubljanci

Regulacija — to je danes v Ljubljani velika moda. V Ljubljani reguliramo vse: Ljubljanico, da bo tekla lahko sama in ne več po »šinah«, potem ceste in trge in ulice in pota, reguliramo kanale in plače in dohodke in zaslužke Ljubljančanov, reguliramo živilski trg in cene živil; vse reguliramo od začetka do konca, tako da bo Ljubljana, če ne bomo prej opešali, v doglednem času najbolj regulirano mesto na svetu.

Na najbolj potrebno regulacijo v Ljubljani se pa doslej še nihče ni spomnil: to bi bila regulacija Ljubljančanov samih, ki so regulacije najbolj potrebni, in mestna občina bi si štela lahko v veliko zaslug, če bi se lotila tudi tega dela. Težavno to delo menda ne bi bilo preveč; razpisati bi bilo treba samo »ofertalno licitacijo« za urarje in mehanike in vsakemu oddeliti primerno število Ljubljančanov v popravilo. Ti bi regulirali vsakega Ljubljančana posebej, regulirane Ljubljančane pa bi obesili za kakih 14 dni na kaveljke, kakor ure, da bi lahko spoznali učinke regulacije.

Najbolj potrebne temeljite regulacije bi bile ljubljanske manire, ki danes ne poznajo nobenega reda več. Kaj kmalu pa bi izginila iz Ljubljančanov vsa povojna posurovelost, če bi urarji ali mehaniki ustavili v vsakega Ljubljančana podivjan poseben aparat, ki bi ljudem avtomatično premikal noge, kadar bi se bilo treba komu izogniti ali pa napraviti na cestnih hodnikih prosto pot, ali pa bi ljudem avtomatično vezali predolge in preumazane jezičke. Ostudnih kletvin in še ostudnejših kvant ne bi bilo v Ljubljani več in tudi večnega stokanja ne, pač pa bi se vrnila v Ljubljano dostojnost, lepo obnašanje in obzirnost do drugih ljudi in vesel, pošten smeh,

v božjo dobroto, katere ne zapusti ni črviča ni ptice, ni lista ni mravlje.

I zato se ne bojim ni tih daljina što se preda mnomo pružaju ko mirni ocean, ni vrhova tek naslučenih. Ne bojim se, premda dobro znam, da će na njima sjati krvave stope moje. Ne bojim se ni sunca ovoga, što tone umorno, a sutra će zrakama vrućim polijevati čelo moje (6. str.)

Razen ljubkih slik iz vasi in kmečkoga življenja je v tem delu poleg »Lutanja siromašnog sina sv. Franje« še nekaj pesmi, ki spadajo med najboljše v zbirki.

V »Samotnem domu« riše pesnik svoje skromno življenje, »jedan mali život« (36). Vse pesmi preveva resnična preprostost, primitivnost: opeva streho, okno, vrata in posteljo in zopet kot »vječiti begunac od slave ovog svijeta« (44) s Prešernom toži, zakaj ga je »uka žena« speljala od doma: Zašto sam ipak ostao zaveden n želji da veliki gospodin postanem. Sad bih već znao da skujem oklop mjeden, i koplje, i štiti, i blistav šljem« (42).

Treći razdelek »Dani srea i kajanje« je najbolj neenoten. Po prvih dveh pesmih pričakuješ še prikaz kakšnega močnega ljubčanskega doživljenja, najdes pa samo malo moško in nezdravo erotiko, pomešano z laisvostjo.

Razdelek »Sa mojim Isusom«, ki bi moral biti osišeč, centrum zbirke, je skoraj šolski dokaz, da more dati močno religiozno pe-

Mariborske vesti:

Kaznilnica nima več muslimanov

Pred prevratom je bilo področje mariborske kaznilnice točno omejeno. Iz teh in teh sodnookr. okrajev so prihajali vanjo kaznjenci odsluževat svojo pokoro. Po vojni, ko v južnih krajih naše države še ni bilo urejeno vprašanje kaznilnic, pa so se razmere znatno izpremenile. In tako je dobila med drugim mariborska kaznilnica večjo skupino muslimanov, ki jih poprej ni imela. Povprečno je znašalo število kaznjencev okrog 100. Imeli so svoj oddelek in svojo kuhinjo, ker je znano, da so muslimani glede hrane posebno občutljivi in ne jedo niti tistih jedi, preko katerih se je kadila sopara iz kotla z jedjo za drugoverce. Muslimanski kaznjenci so pa bili v Mariboru sila priljubljeni pri raznih posestnikih kot prosti delavci. Pridni, zvesti in zanesljivi, so uživali najboljši sloves in vsak posestnik, ki je uporabljal za delo kaznjence, je prosil v kaznilnici za muslimane. Posebej so jih

○ **Pomočnik prometnega ministra** g. inž. Bogoslav Rataje je včeraj pregledal na svojem inspekcijskem potovanju obe pošti v Mariboru in se je o poslovanju prav pohvalno izrazil.

○ **Odlikovanje.** Za vestno službovanje je bil odlikovan z zlato medaljo vpokojeni orožniški narednik in sedanji delovodja občine Kamnica Jožef Golob.

○ **Pregled socialnih ustanov.** V Mariboru se mudi šef-zdravnik ljubljanskega OUZD g. Zajec radi nadpregleda mariborske podružnice OUZD. Nadalje je bil tu radi pregleda zdravstvenih ustanov inspektor ministrstva za socialno skrb dr. Jovo Matko, ki je pregledal zdravstveni dom, bolnišnico itd.

○ **Premalo poslanskih mest.** Ker je po volivnem zakonu mogoče, da more vsak prijaviti svojo kandidaturo kakemu nosilec državne liste, se vedno znova pojavljajo novi kandidati. Večina teh bi hotela seveda kandidirati na listi ministrskega predsednika g. Jevtiča. Tako namerava kandidirati predsednik združenja gostilničarjev g. Gjuro Valjak. Obrtniki bodo postavili poleg Miha Vaharta še enega kandidata in sicer brivskega mojstra g. Novaka.

○ **Mesečne legitimacije** pri avtobusnem podjetju je uvedlo mestno avtobusno podjetje na pobeški progl. Ena mesečna karta stane Din 75.

— **Doraščajoča mladina** naj zavživa zjutraj kozarec naravne »Franz-Josef« grenčice, ki doseže vsled svojega učinkovanja kot čistilo želodca, črev in krvi zelo zadovoljive uspehe pri deklicah in dečkih. Na otroških klinikah se uporablja »Franz-Josef« voda že pri malih, češče zelo zaprtih bolnikih.

○ **Brezvestnost.** V zadnjem času se vedno bolj množijo slučaj, da pripeljejo v mariborsko porodnišnico žene, ki so radi poizkusa umetnega splava zastrupljene. Brezvestne ženske nudijo za malo vsoto — mladim materam pomoč, pa jim pri tem zastrupijo kri. Tako so včeraj spet pripeljali iz Studencev v porodnišnico 16 letno mater, ki je imela zastrupljeno kri radi nepravilnega ravnanja pri umetnem splavu.

○ **Požar pri Slovenski Bistrici.** Gospa Erika Černe ima pri Gornji Bistrici vinčarijo, v kateri je stanoval viničar Franc Debeljak s svojo družino. Vsled neznanega vzroka je viničarija popolnoma pogorela, ker je bila pomoč radi pomanjkanja vode nemogoča. Škoda se ceni na okroglo Din 30.000.

○ **Prevelika vestnost.** Nekemu posestniku iz Peka je napovedala davčna uprava za mariborsko okolico rubež radi neplačanja davkov. Prišel je eksekutor, kateremu je mogel prizadeti šele po dolgem prepričevanju in z odrezkom poštne položnice dokazati, da je zahtevani znesek — ki je bil razmeroma malenkosten in je znašal komaj okrog 100 Din — že poravnal pred novim letom. Če davčni zavezanec ne bi imel odrezka poštne položnice, bi moral plačati še enkrat zahtevani znesek in izvršilne stroške. Zato priporočamo vsem davkoplačevalcem, da hranijo vse dokaze o plačanju davkov.

○ **8 koli in noži.** Dne 5. marca so napadli zvečer, ko se je vračal proti domu, trije bratje

ki ga danes v Ljubljani nikjer več ni, ker ga je izpodrinilo nekako divje rezgetanje.

Regulirana Ljubljana bo res lepa, toda brez »reguliranih« Ljubljančanov bo morala ostati pusta in dolgočasno gnezdo posurovelosti in podivjanosti, česar pa beli, a danes žalibog že precej popackani Ljubljani noben njen iskreni prijatelj ne želi! Torej regulirajte!

še cenili vinogradniki za delo v kletih. Muslimana si lahko mirno pustil samega v kleti med sodi z najboljšim vincom, ker se ga ni pritaknil, ker mu to prepoveduje vera. — Zadnje čase pa je prihajalo v mariborsko kaznilnico vedno manj muslimanov. Odkar se je uredila največja in najmodernejša kaznilnica v Zenici v Bosni, prevzema ta vse obsojence iz muslimanskih teritorijev in tako se je skrhilo v mariborski kaznilnici število Alahovih častilcev na 24. Pa tudi za to število so morali posebej kuhati in se vedno ozirati na njihove posebnosti, zaradi česar je vodstvo zaprosilo za njihovo preselitev. In tako se je zgodilo, da je včeraj prišel iz Zenice transport 24 kaznjencev, ki bodo odslužili kazni v mariborski kaznilnici, obenem pa je odšel iz Maribora v Zenico drug transport s 24 kaznjenci-muslimani.

22 letnega delavca Antona Medveda iz Škol. Obdelovali so ga s koli in z noži ter ga močno ranili po telesu in na desni nogi, da je moral iskati pomoči v mariborski bolnišnici.

○ **Ciganom ni zaupati.** V Gosposki ulici je prišla ciganka k znanemu trgovcu in prosila, naj ji dovoli, da izbere najlepše in najbolj svetle srebrnike. Trgovca ji je to dovolil. Po daljšem iskanju je izjavila ciganka, da ne more najti lepših srebrnikov in je odšla. Pred trgovino jo je čakal možki. Po pregledu je trgovec ugotovil, da mu je zmanjkalo 900 Din. Slihi slučaj, so se dogodili že večkrat.

Celje

○ **Balokovičev koncert odpovedan.** Koncert virtuozna Zlatka Balokoviča, ki bi se moral vršiti jutri v soboto, je zaradi raznih težav odpovedan. Za kupljene vstopnice se denar vrne.

○ **Sv. maša** za umrle člane Vincencijeve konference bo v nedeljo, dne 10. t. m. ob 7 zjutraj v kapeli žalostne Matere božje v opatijski cerkvi.

○ **Gibanje trgovstva v mesecu februarju.** Meseca febr. so bili pri Združenju trgovcev za mesto Celje na novo prijavljeni trije trgovski obrati, eden je bil pa odjavljen, tako da se je število članstva pomnožilo za dva. Pomočnik je bil prijavljen eden, pomočnici pa dve odjavljeni. Nadalje so bili prijavljeni štiri trgovski vajenci, eden je bil pa odjavljen.

○ **Celjske trgovine** bodo na praznik svetega Jožeta dne 19. marca t. l. odprte od pol 8 zjutraj do pol 13. Na praznik Marijinega oznanjenja dne 25. marca bodo trgovine v mestu Celju ves dan zaprte.

○ **Poseben vlak** k mednarodnim skakalnim tekmam v Planici bo vozil dne 17. marca iz Maribora in se bo ustavil ob 6 zjutraj v Celju. Prijave sprejema Putnik, Celje. Cena 82 Din tja in nazaj ter je v tej ceni že vkalkulirana vstopnina.

○ **Dve nesreči.** Karner Draga, 6-letna hči delavca v Gaberju je doma padla in si zlomila levo roko. — Kneza Alojza, 24-letnega brezposelnega delavca iz Marjane vasi pri Jurklostru, je brcnil konj posestnika Stanka Šmida, ko se je Knez vračal domov, v spodnjo čeljust. Oba ponesrečenca se zdravita v celjski bolnišnici.

○ **Popolnoma novo kolo ukradeno.** Stropnik Leopold je v torek, dne 5. t. m. kupil novo kolo znamke Dürkop, tov. št. 1.397.307 za 2000 Din. Še isti večer okrog 6 mu je bilo kolo ukradeno izpred neke hiše na Mariborski cesti.

Ptuj

Kuluk. Banska uprava v Ljubljani je odredila na osnovi zakona o nedržavnih cestah za tekoče proračunsko leto ljudsko delo (kuluk) in odkupnino v dveh enotah in povprečno dnino na 10 Din. V smislu člena 17 pravilnika o uporabi ljudskega dela so občinske uprave dolžne sestaviti sezname zavezancev za ljudsko delo, in sicer ločeno za osebe, ki delajo same ali po namestniku, ter ločeno za osebe, ki plačujejo svojo obveznost v denarju. Pripomni se, da ženske davkoplačevalke ne morejo dati ljud. skeg adela odslužiti, temveč morajo plačati odpdajajočo odkupnino v denarju. Da bo seznam točen, se pozivlja vse prizadete, da v mestni upravi pregledajo seznam obveznikov ljudskega dela za leto 1934 in podajo morebitne pripombe, v kolikor je obstoječi seznam nepravilen. Enako se ima podati tudi izjava do najkasneje 12. marca, ali se bo obveznost s delom odslužila, ker se bo sicer predpisalo plačilo v denarju. Na morebitne izpremembe v tem oziru se pozneje ne bo oziralo.

Iz politične službe. Okrajni podnačelnik Franc Levnič, ki je imenovan za okrajnega glavarja v Logatcu, je te dni zapustil Ptuj in se podal na svoje novo službeno mesto. G. Levnič je služboval tri leta v Ptuj in si je med tem časom pridobil radi koncilijantnega nastopa in ker je bil strogo pravičen mož, simpatije prebivalstva celega okraja. Radi tega bo ostal g. okrajni glavar tukajšnjemu prebivalstvu v najboljšem spominu.

je pesnikovo religiozno pojmovanje tako megljeno in zmendeno. Ko se bo v tem oziru razjasnila in prečistila Sopotova pesem, ko ne bo hrepenel samo »po osvoboditvi nekoga Jeruzalema« (77), tedaj bo prišla do izraza tudi njegova ustvarjalna sila. In če bi Sopot idejni izpolnitvi svojih pesmi dodal še formalno, potem smemo od njega še mnogo pričakovati. Jože Gregorič.

★

Slovenska Matica razposilja te dni vabilo na naročbo za leto 1935. Na prvi pogled se vidi, da so knjige Slovenske Maticе najcenejše na slovenskem književnem trgu, obenem pa — najbolj trajne vrednosti in se same priporočajo. Matica slovenska, ki letos stopa v 71. leto, se zaveda v polni meri svoje odgovornosti pred narodom ter skrbi po svojih močeh za visoko znanstvene izdaje, za največje zaklade svetovne književnosti ter dobro domače leposlovje. V letu 1935 bo izdala za čl. narino 50 Din štiri knjige največje vrednosti v obsegu ca. 1000 strani, ki pa jih daje tudi na obroke. Skoraj bi se človek vprašal, kako je to mogoče.

Kot prva knjiga izide 4. snopič Zgodovine slovenskega slovstva, ki jo piše prof. Kidrič. S tem snopičem bo zaključeno razdobje do Vodnikove smrti (1819). Ko bo izšel še 5. snopič — do Prešerna, bo to temeljno delo naše slovenske zgodovine, v obsegu ca. 700 strani, končano. Slov. Matica sporoča, da novo vstopivšim članom prve tri snopiče da za ceno — 50 Din, oziroma vsakega posebej po 20 Din. Pač lepa prilika za nove člane.

Kot druga knjiga bo izšla monografija o ustanovitvi Slov. Maticе kot spomenica ob 70 letnem jubileju te za slovensko kulturno življenje važne

Kulturniobzornik

Šop: Isus i moja sjena

Zagreb 1934. Redovno izdanje Matice Hrvatske. 81 strani.

Med rednimi publikacijami M. H. za leto 1934 je izšla tudi drobna knjiga pesmi N. Sopa, ki je dal svoji zbirki nekoliko nenavaden naslov »Isus i moja sjena«. N. Sopot, po rodu Bosanec (na str. 67. omenja Bosno), je priznan hrvatski pesnik, ki živi v Beogradu. Prišel je iz kroga pesnikov, ki so se po vojski zbirali okoli kat. dijaškega lista »Luče«, pozneje pa se je vedno bolj oddaljeval od svojih tovarišev in krenil po lastnih potih.

»Isus i moja sjena« je prva Sopotova pesniška zbirka. Avtor jo je razdelil na pet ciklov: 1. Pjesme siromašnog sina. 2. Samotni dom. 3. Dani srea i kajanje. 4. Sa mojim Isusom. 5. Molitve.

V »Pesmih siromašnega sina« vidimo pesnika, ki se kot ubog sin sv. Frančiška odpravlja na daljino pot. Kot »osamljeni mestni izgnanec« (19) beži iz dolgočasnega mesta (25) in hoče v tihoto neznanega samostana (30).

Da znaš, kako je sada u gradu dosadno. Nije više ko što je bilo u Jeruzalemu i Be- tlehemu.

Ulice sada niso tako uzane i mirne. I pred vratima ne šušte palme pobožne, kad večernji hlad iz dola pirne (25 str.).

Kljub temu, da ima noge že vse ranjene in krvave, pogumno odhaja na pot, ker zaupa

Strašno maščevanje užaljenega

V Mandalini pri Šibeniku je bil izvršen strašen zločin. 21 letni delavec Mate Caplak je zaklal z velikim kuhinjskim nožem 38 letnega delavca Jurkoviča Špiro, očeta štirih otrok zaradi tega, ker ga je nekaj dni prej Jurkovič s svojim bratom pretepel. To se je zgodilo v neki gostilni. Caplak je zelo občutljiv fant in je tožil, da ga vse boli ter da se mora maščevati. Na pustni večer je prišel v isto gostilno in tam nalezl na Jurkoviča. Kasneje je Jurkovič šel na stranišče, Caplak pa takoj za njim. Jurkovič je slutil, kaj namerava Caplak, in je zaklenil vrata. Vmešal se je tudi gostilničar in ukazal Caplaku, najse takoj izgubi iz gostilne. Caplak je obljubil,

da bo miren. Ko se je Jurkovič vrnil v gostilniško sobo, mu je Caplak ponudil kozarec vina in vsi so mislili, da je znamenje pomirjenja. V tem trenutku pa je Caplak potegnil nož in udaril na njem po Jurkoviču toliko časa, da se je Jurkovič zgrudil mrtev na tla. Nato je Caplak pobegnil, pa so ga neki mornarji dohiteli in ga zvezali ter izročili došlim orožnikom. Ubiti Jurkovič je bil znan kvartač in pretepač. Družina je zanemarjal in ji ni dajal potrebnega denarja za vzdrževanje, pač pa je še otrokom jemal denar, da je lahko pil. Ubijalca so izročili sodišču.

Tovarišu Francu Štruklju v spomin

Prekmalnu je odjeknila vest, da si nas za vedno zapustil. Se pred kratkim časom si bil med nami, nihče ni slutil, da Te bomo morali v tako kratkem času spremljati na zadnji poti. In na to Tvojo zadnjo pot par besedi.

Ko je šel po slovenski zemlji glas, da je treba bližnjemu v kakršnikoli nesreči iti na pomoč, si se dvignil tudi Ti ter v svoji najbližji okolici in s svojimi enakimi tovariši začel pridobivati ljudstvo za gasilske ideale. Ti sam si vedel, da je to delo, ki se mu bodo na tej poti stavile zapreke in ovire. Ker pa si bil trden in neomajen, predvsem v svojih gasilskih nazorih, zato si šel preko vseh ovir in zaprek do načrtanega si cilja. Ko se je ustanavljalo gasilno društvo v St. Vidu, si bil zvršen in dal temu društvu svoje moči na razpolago in to vse dotle, dokler ni bilo že zrelo polje za ustanovitev gasilnega društva v Tvoji rojstni vasi.

Kar je bila Tvoja srčna želja, to si dosegel. Dal si pobudo za ustanovitev tega društva v Guncljah, in vsi, ki so tako iskreno mislili kot Ti, so Ti prišli v pomoč. Prevzel si vodstvo tega društva ter ga vzorno vodil do zadnjega svojega diha.

Veliko si ustvaril, veliko žrtvoval in sad Tvojega dela je: gasilno društvo in Guncljah si privedel skoraj na višek.

Nisi pa delal samo pri šentviškem in domačem gasilnem društvu, temveč takoj, ko se je ustanovila Savska gasilska zupa, si bil skozi vsa leta njenega obstoja zvest in po- žrtvovalen odbornik. Tudi tu si dal na razpolago vse svoje moči in to samo zato, da je gasilstvo v vsakem oziru napredovalo.

Viden znak vsega tega Tvojega dela so bila Tvoja odlikovanja, katera si po vsej pravici zaslužil.

Za vse to Tvoje delo smo se Ti name- ravali zahvaliti ob Tvojem odprtem grobu po predstavniki gasilske zajednice iz Ljub- ljane. Iz neznanih nam vzrokov pa predstav- nika te velike edinice, žal ni bilo. Zato se Ti tem potom mi vsi za vsa Tvoja dela na gasil- skem polju prisrčno zahvaljujemo, proseč obenem Vsemogočnega, da Ti da večni mir in pokoj.

Dragi tovariš Štrukelj, počivaj v miru!

Šentvidsko gasilsko okrožje.

Požar pri Št. Jerneju

Št. Jernej, 6. marca.

Na pustni torek, ko so bili ljudje zbrani po domovih pri dobri jedi in pijači, je na- enkrat začelo biti plat zvona, znamenje, da nekje gori. In res, v silnih plamenih je ža- rela vas Ostrog, kjer je ogenj započel svoje strašno, uničevalno delo. Poleg domače, so prihiteli požarne brambre tudi iz okoliških krajev in z napornim delom se jim je posre- čilo, da so ogenj omejili, tako, da so zgoreli le trije kozoleci, napolnjeni s slamo in senom. Gašenje je zelo oteževalo dejstvo, da v Ostro- gu zelo primanjkuje vode in so jo zato mo- rali napeljati iz 800 m oddaljenega potoka na Prekopi. Pri gašenju so pridno pomagali številni prebivalci iz okoliških vasi, obče- ni večinoma še kot maškar, kar je, kljub tež- kim in žalostnim trenutkom, nudilo kaj pe- stro in smešno sliko.

Ogenj je istočasno vzplamtel na dveh krajih, kar dokazuje, da ga je najbrže pod- taknila zlobna roka. Trije posestniki, kateri- m je poleg kozolcev zgorelo tudi nekaj voz in gospodarskega orodja, trpe veliko škodo, ki je, žal, le delno krita z zavarovalnino.

Naše dijaštvo

Kongregacija akademikov ima shod danes zvečer točno četrt na sedem. Za akademike se prične drevi ob 7 v Domu duhov- nih vaj (Zrinjskega ceste 9) posebno zaprte duhovne vaje, ki se končajo v torek zjutraj. Celokupni stroški za vsa oskrbo z lastno sobo le 30 Din, vgr. akademiki brez razlike, zlasti pa kongreganti in oni, ki so du- hovne vaje že delali, so najprejsejše vabilje. Udele- ženec so naproseni, da se prijavijo vsaj do petka opol- dne Vodevni Domu duh. vaj, odzema v dopisni knjigi v Akademskem domu, Miklošičeva 5.

ustanove, ki pa je šla molče mimo nas. Pod na- slovom »Veliko pismo slovenske duhovne združbe« je z novim materialom opisal ustanovitev Jaka Žigon.

Iz leposlovja bo Matica letos izdala v Knezovi knjižnici tri nove novele, danes morda najnadarje- nejšega pisatelja Miška Kranjca: Rezonja na svojem, Beg z dežele, Martin Zalog na kmetih.

Da se obdrži tradicija, ki jo je začela Matica z Reymontovimi »Kmeti« in nadaljevala s Tolsto- jevo »Vojno in mirom«, to je, da izdaja največja svetovna dela, ki bi v drugih založbah nikdar ne ugledala belega dne, bo tudi za letoš izdala prvi del (300 str.) Cervantesovega Don Kihota, tega čudovitega dela španske satire, v prevodu St. Lebnja.

Kot izredna knjiga pa bo že letos spomladi izšla Melikova: Slovenija, Obsegala bo 370 str. in bo bogato ilustrirana. Subskripcijski rok (broš. 120 Din, vez. 134 Din) je podaljšan do 1. aprila.

Po vsem tem je jasno, da Slovenska matica, naj- starejša naša kulturna ustanova, izdaja danes naj- cenejše knjige, pa tudi najboljše ter pač ne bo nikogar, ki ne bi hotel postati član te naše akademije.

Hinko Nučič, režiser Narodnega gledališča v Zagrebu, bivši upravitelj mariborskega gledališča in človek, ki je po svoji ljubljansko nemško gleda- liščni pretvoril v slovensko, praznuje danes v zagrebškem gledališču 35 letni jubilej svojega igral- skega delovanja z vlogo čestitca čevljev v najno- vejši drami Mir. Feldmanna: Na oglu. Na ta ju- bilej smo opozorili javnost v »Slovenču« že v me- secu januarju. Danes se pridružujemo njegovim ča- stivcem ter mu želimo še mnogo uspeha v njegovi umetnosti, ki bi jo pa želeli videti doma.

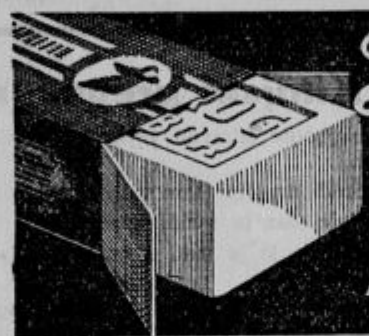
Koledar

Petek, 8. marca: Janez od Boga, spozna- valec; Julijan.

Osebnosti

— **Diplomske izpite na filozofski fakulteti v Ljubljani** so v februarjem terminu 1935 naredili ti-le kandidatje in kandidatnje: Janež Stanko (skupina za narodni jezik in knji- ževnost), Jenko Milica (matematična sku- pina), Kessler Josip (skupina za občo zgo- dovin), Kožuh Karol (klasična skupina), Krai- gher Bojan (skupina za narodni jezik in knji- ževnost), Mahkota Marija (skupina za na- rodni jezik in književnost), Mastnak Maks (biološka skupina), Mavrovič Regina (ger- manska skupina), Pavlica Josip (romanska skupina), Pertl-Krašovec Mihaela (pedagoška skupina), Pirnat Zlata (skupina za narodno zgodovino), Rogar Maks (biološka skupina), Stopar Eva (skupina za narodni jezik in književnost), Šipič Franc (skupina za narodni jezik in književnost), Šonc Viktor (romanska skupina), Sturm Vida (romanska skupina).

— **Nosečim ženam in mladim materam** po- more naravna »Franz Josefova« grenčica do ure- jenega želodca in črevesja.

Zlatorog
terpentin
najizdatnejše.

Ostale vesti

— **Postni govori v radiju** bodo vse postne nedelje ob devetih. Govoril bo g. kanonik dr. Mihael Opeka o skrivnosti božjega odpu- ščanja.

— **Posnemajte one**, ki so že preko dvajset let v daljni tujini, pa kljub temu niso pozabi- li svoje domovine. Daleč od Ljubljane se je iz Buenos Airesa oglašal naš tamošnji iz- seljenec ter poslal svoj obol k stroškom za postavitev spomenika. Če Slovenec v tujini ve, kaj je dolžan spominu svojega narodnega vladarja, moramo si biti mi tega tembolj svesti. Nikogar naj ne bo, ki bi ne naklonil po svojih močeh prispevka v to svrhu odbora za postavitev spomenika viteškega kralja Aleksandra I. Zedinitelju, Ljubljana, Gleda- liška ul. 3-IV. poštni čekovni račun št. 11.200.

— **Proga Sevnica—St. Janž** je prava ljudska in narodna zahteva. To je zahteva vseh, ki hočejo dela in zaslužka, vseh, ki ho- čejo, da se nam odprejo nova gospodarska pota, po katerih bomo lažje vnovčili naše pridelke in izdelke in po katerih bomo naj- bližje spojeni z širnim svetom. Zato bo vsak, komur je za dobrobit naroda, pohitel v nede- ljo, 10. marca v Sevnico, kjer bo ob 11 dopol- dne velik manifestacijski zbor.

— **Družba sv. Vincencija Pavelskega v Ljubljani**, Ljubljanske in okoliške konferen- ce Družbe sv. Vincencija Pavelskega bodo imele prihodnjo nedeljo (prvo postno, t. j. 10. t. m.) običajno skupno zborovanje v Ma- rijanišcu (Poljanska cesta 28). Spored: ob trideset na 7 zjutraj sv. maša s skupnim sv. obhajilom, po sv. maši ob pol 9 v zborovalni dvorani zborovanje. Po molitvi in duhovnem čitju bo ob poročilih nekaterih ljubljanskih konferenc o zimski pomožni akciji razgovor o našem delu. — Vsi delavni člani in dobroto- niki se nujno pozivljajo, da se zborovanja udeležijo v kar največjem številu.

— **Ko se začne cevi** poapnavati, deluje upo- raba naravne »Franz Josefove« grenčice na redno izpraznjenje črevesa in zmanjša visok naval krvi. Josefove grenčice

— **Slov. kat. akad. starešinstvo v Ljub- ljani** bo imelo dne 19. marca 1935 ob 10. dop. redni občni zbor v dvorani Akademskega doma, Miklošičeva 5, s sledečim dnevnim re- dom: 1. Citiranje in odobritev zapisnika o zad- njem občnem zboru. 2. Poročila odbornikov. 3. Poročila revizorjev. 4. Volitve novega od- bora in odsekov. 5. Predavanje. 6. Slučajno- sti. — V slučaju nesklepnosti se vrši pol ure kasneje drugi občni zbor, ki sklepa ob vsaki udeležbi. Ev. predloge članov je treba javiti odboru pisмено tri dni prej. — Odbor.

— **Se ena žrtev pusta**. Na pepelnico sredo so fantje v Gornjem Logu pri Litiji po stari šegi pokopavali pusta ter pri tem uganjali neumljene norčije. Prišli so pred dom 38-letnega brezposelnega dninarja Franca Strmoljana ter zahtevali od njega denarja za pijačo. Strmoljan jim je odgovoril, da de- narja ne more dati, ker je brezposelen, nakar so fantje hoteli pred njegovo kočjo zakopati pusta. Te sramote Strmoljan seveda ni pustil, toda eden od naštetih fantov ga je usekal z motiko po glavi in sicer s tako silo, da je Strmoljan obležal nezavesten. Posledica je, da se sedaj v ljubljanski bolnišnici zdrav- niki trudijo, kako bi mu rešili življenje, ki je na previsu.

— **Prepovedana knjiga**. Službene novine št. 32 objavljajo, da je državno pravdnikstvo v Zagrebu prepovedalo prodajati in razšir- jati knjigo »Haganjske priče« od Dončevića Ivana, ki je bila tiskana v Zagrebu.

Zoprna barva zob

se da hitro in temeljito odpraviti, če denemo nekoliko Chlorodont zobne paste na suho žetko in z njo snažimo zobe od vseh, tudi od gornje strani. Tedaj dobé zobje zopet naraven lesk slonova kosti, v ustih pa ostane prijeten občutek svežosti in čistosti. Tuba Din. 8.- Jugoslovanski proizvod.

Trbovlje

Nenadna smrt. Na hitro je umrl 25 letni Frie Herman, zlatarski graver pri Korenu. Živel je bolj čudaško življenje, zato je njegova nagla smrt bila vzrok raznim govoricam in domnevam. Posebno radi tega, ker so detektivi zadnje dni iskali tukaj sledi za ponarejalec denarja, pri zlatarju M. Korenu pa pogrešajo okoli enega kg zlata. Pri rajnem pa je ugotovil zdravnik kot vzrok smrti srčno kap. — Na Dolenskem pa so ubili upokojenega rudarja iz Trbovelj, Jakoba Ovsene- ka. Ker vsled nahuhe ni mogel prenašati tukaj- nje megle in dima, je šel pokoj uživati v Sevnico, od tam se je zadnji teden selil na kranjsko stran v Studence. Ko je peljal svoje pohištvo z vozom, je začel med pretepačje se pijane lante in jo pri tem čisto po nedolžnem dobil s kolom in še z nožem, da je obležal nezavesten. Prepeljali so ga takoj v brežiško bolnišnico, a mu ni bilo več pomoči. Bil je v Trbovljah znana oseba in dobra duša. Naj v miru počiva!

Osebnosti spremembe na kolodvoru. Dosedanji postajenačelnik g. Krnač je prestavljen k žel. ravnateljstvu v Ljubljano. Za novega postajenačelni- ka je prišel g. Erker Ludovik iz Planine, kateri je svoj čas že služboval v Trbovljah.

Koncert. Svoj prvi koncert priredi tukajšnja železniška godba na pihala v Društvenem do- mu prihodnjo nedeljo popoldne. Na sporedu so tudi pevske točke in nastop društvenega orkestra.

Radio

Programi Radio Ljubljana:

Petek, 8. marca: 11.00 Šolska ura, Masaryk in šol. mladina (Viljem Kus) 12.00 Slovenski komponisti na ploščah 12.50 Poročila 13.00 Cas, Po gorah je živje, po dolinah je miraz (ploščel) 18.00 Filozofski sprehodi (dr. Vober) 18.20 Radijski orkester 18.40 Literarna ura: Ivan Pregelj (prof. Fr. Vodnik) 19.00 Radijski orkester 19.20 Cas, Jedilni list, program za soboto 19.30 Nac. ura 20.00 Prenos Masarykove proslave iz Unione: Slavnosni go- vor dr. Egona Starca, sodelujejo g. Julij Betetto, gđe. Fratrikova, moški zbor Glasbene Matice in orkester 22.00 Cas, poročila 22.15 Radijski orkester.

Druge programi:

PETEK, 8. marca, Belgrad: 18.30 Rad. kvartet 20.00 Svočan koncert 22.30 Zab. glasba — Zagreb: 20.00 Bel- grad — Dunaj: 16.30 Ploščel 17.40 Pesmi 19.00 Straussove skladbe 20.35 Simfon. koncert, nato igra 22.30 Skladbe Srg. Prokofjeva 23.25 Jazz — Budimpešta: 19.30 Klavir. glasba 20.00 Igra 22.05 Jazz 22.50 Ork. koncert — Milan- Trst: 17.00 Violin. koncert 21.00 Simfon. koncert — Rim- Bari: 17.00 Violin. konc. 20.45 Patie in klavir. koncert — Praga: 19.30 Plesna glasba 20.00 Igra 21.00 Simfon. koncert — Brno: 19.30 Voj. godba — Bratislava: 19.30 Ruski zbori 20.30 Stare sloške žon. pesmi 21.05 Alek- sandrov: Klasična svita — Pariz: 20.15 Orkestralni, zbor- ski in solistični koncert 22.05 Plesna glasba — Vsa Nen- dija: 20.15 Turandot, op., Jensen — Berlin: 18.30 Brah- msove pesmi 19.25 Ploščel — Königsberg: 19.00 Plesna glas- ba 21.00 Ploščel — Hamburg: 19.00 Igra v dialektu 21.00 Igra — Frankfurt: 19.00 Königsberg 21.00 Igra — Lip- sko: 18.45 Plesna glasba 21.00 Igra — Köln: 19.00 Godba na pihala 21.00 Veseloliga — Frankfurt: 19.00 Zabav. glasba 21.15 Citraška glasba — Stuttgart: 21.00 Radij. orkester — Moskva: 19.00 O izdelovanju violin 21.00 Virtuozna več. glasba — Zürich: 19.25 Nar. pesmi 20.35 Umetnost fuge, Bach.

II. Evharistični kongres za Jugoslavijo

Spored Evharistične akademije, ki bo v nede- ljo, dne 10. marca t. l. ob 8 zvečer v veliki dvorani »Uniona« v Ljubljani, je razdeljen na sledeče točke: 1. Religiozna koronacija. 2. Prolog. 3. Neki človek je napravil svatbo. 4. Abraham daruje Izaka. 5. Pastirček Pashal. 6. Velikonočno Jagnje. 7. Jezu- sova deca kramlja. 8. Zgodnja večerja. 9. Zaključna godba. — Ves spored je posvečen presv. Evharis- tiji. Po svoji iskrenosti in otroški neznosti bo akademija brez dvoma napravila mogočen vtis. — Omenjamo še, da je čisti dobiček namenjen za Evh. kongres. Napolnimo v nedeljo dvorano do zadnjega kotička, da izrazimo priznanje stvaritelji- ni moči sinovom sv. Janeza Boska, obenem pa se vnamemo v novi ljubezni do presv. Zakramenta. — Vstopnice kupite v predprodaji na Rakovniku ali v trgovini Ničmana v Kopitarjevi ulici ali pa pri Siligloy na Sv. Petra cesti.

Dar ljubezni. Glavni prip. odbor v Ljubljani je prejel pismo, v katerem med drugim stoji: »N. N. pošilja 5000 Din kot prispevek za Evharistični kon- gres in ydano prosil, da p. n. našega imena nikjer ne objavi...« Prošnji velikodušnega darovalca moramo seveda ustreči. To pa lahko povemo, da je prispel ta dar s strani, ki že itak vsa stoji v službi božje ljubezni in za katero pomeni tako velik znesek posebno težko žrtve. Naj gorečemu darovalcu poplača Evharistični Kralj, zgled sam pa naj obudi med nami mnogo duha žrtvovanja, iz katerega bo lahko vzniknil res veličastni evha- ristični praznik v Ljubljani!

Za Evh. kongres so nadalje prispevali. Posa- mezniki: Neimenovani 5000 Din, Andrej Mejač iz Komende 100 Din, dr. Ciril Azman, prof., Novo mesto, 500 Din, Gradisek Dominik, Senožeti, p. Dol pri Ljubljani 20 Din, in Pogačar Janez, stroje- vodja v Ljubljani 50 Din. — Družinske zbirke: Duple 292 Din, Velike Lašče 1000 Din, Borovnica 1200 Din, Železniki 407 Din, Planina pri Rakeku 422 Din, Smlednik 750 Din. — Marišine družbe:

DRAMA — Začetek ob 20

Petek, 8. marca: Zaprtje. Sobota, 9. marca: Vihar v kozarcu. Red C. Nedelja, 10. marca ob 15: Sluga dveh gospodov. Izven. Znižane cene od 20 Din navzdol. — Ob 20: Postriček. Izven. Znižane cene od 20 Din navzdol. Ponedeljek, 11. marca: Zaprtje. Torek, 12. marca: Zaprtje.

OPERA — Začetek ob 20

Petek, 8. marca: Zaprtje. Sobota, 9. marca: Mignon. Gostovanje gđe. Erike Dru- zović, Red Ceterak. Nedelja, 10. marca ob 15: Votopis. Izven. Znižane cene od 20 Din navzdol. — Ob 20: Zlati sam eno zlatigram. Izven. Cene od 30 Din navzdol. Ponedeljek, 11. marca: Zaprtje.

MARIBORSKO GLEDALIŠČE

Petek, 8. marca: Koncert Zlatka Balokoviča. Izven. Sobota, 9. marca: Veseli kmetič. Red A.

CELJSKO GLEDALIŠČE

Torek, 12. marca: Blodnji ognji. Gostovanje ljubljanske drame.

Naznanila

Ljubljana

1. Predavanje. Krajevni odbor Jadranske straže Ljubljana-železnica priredi drevi ob 18 v prejšnjih ba- ročnih prostorih v poslopju ravnateljstva državnih želez- nice (Kolodvorska ulica) prireditelje, levo, predavanje: Slovani in morje. Predava g. dr. Miro Sovdat, Votop prost.

1. Zveča akademsko izobraženih ženi ima redni se- stanek drevi ob 20.30 v danški sobi kavarne Emone. 1. Klub esperantistov v Ljubljani priredi v soboto, 9. marca ob 20 v dvorani hotela Metropol zelo zanimivo skiptično predavanje. Predaval bo Estonec g. August Woldemar Birk, vodja turistične organizacije, o Estoni- jii. Vsak, ki hoče spoznati to zanimivo baltsko deže- lo, naj poseti to predavanje. Vstopnina le 4 Din. Espe- rantisti, pridite polnostevadno!

1. Kino Kodeljevo. Drevi ob 20: »Sestra Angelika« in »Novena pusti«.

1. Nočno službo imajo lekarni: dr. Kmet, Tyrševa cesta 41; mr. Trnkoczy ded., Mesni trg 4, in mr. Ustar, Selenburgova ulica 7.

Maribor

1. Stoletnica rojstva znamenitega ruskega sklada- telja Modesta Musorgskega proslavi Glasbena Matica na koncertu v sredo, 13. marca v uniojski dvorani z izvedbo njegove skladbe »Fornj Samanherba« za zbor in orkester. Dejava, da je to prva izvedba tega dela v Mariboru, bo gotovo privabila veliko število poslu- šalcev. Vstopnice so v predprodaji pri g. Z. Briljak in g. Hoferju.

Celje

1. Vstopnice za rokajlo-instrumentalni koncert »Celjskega Zvona« v nedeljo, 10. marca ob 15 v veliki dvorani Ljudske posojilnice, so v predprodaji v »Slo- venčev« podružnici.

1. Predavanje SPD. Drevi ob 20 bo predaval v ri- salnici mečanske šole g. A. Kaplinski o Centralnih Pirenejih v severni Španiji. Celjani so tudi kot prvi Jugoslovanci prepeljali to gorovje. Skiptične slike. 1. Skiptično predavanje o Prekmurju. V ponedel- jek, 11. marca ob 20 bo predaval g. prof. Stane Melhar o Prekmurju. Na podlagi skiptičnih slik nas bo vodil predavatelj po naši Slovenski Krajini, pokazal nam njene krajevne zanimivosti ter nas seznanil z gos- podarskim in socialnim položajem prebivalstva, z njego- vimi segami in navadami.

Druge kraji

Jesenice. V nedeljo, 10. marca se ponovi v Kreko- vem domu satirična veseloliga »Zlato tele«. Pričetek ob treh popoldne. Do vlakov končano. Sreberje-Zadobrova. Dramatični odsek »Pevskega društva« vprizori v nedeljo, 10. marca ob 15 v Pevskem domu ljudsko igro s petjem in petih dejanjih »Mala pevka«. Pridite!

Cerkveni vestnik

Stolska kongregacija Marijinega varstva. Naša so- stra, gospa Zehrovala, je umrla. Pogreb bo danes ob pol treh z Rimsko ceste 7. Udeležijo se ga čim števil- neje. — Sešatek evharističnega odseka kakor navadno.

Brezje 22 Din. Breznica 103 Din. Lichtenturn v Ljubljani 1030 Din. Hotečdrška 40 Din. — III. red: Brezje 120 Din, Duple 47 Din. — Mohorjani: Bo- rovnica 11 Din. — Mladinske zbirke: I. in II. razr. na Breznici 48 Din, Skofja Loka 91 Din. Kranjska gora 85 Din, Breznica pri Zirovnici 60 Din, Unec 40.50 Din, Hotečdrška 27.50 Din, Vavta vas 46.25, Reteče 35 Din, Velike Poljane 16.50 Din, Košica pri Zagorju 14 Din, Sava 40 Din, Duple 20.75 Din, Železniki 44.50 Din, Planina pri Rakeku 195 Din, in Smlednik 150 Din. — župni uradi (brez točneže označbe zbirk): Kranjska gora 80 Din, Stara Loka 100 Din, St. Lenart nad Skofjo Loko 203.50 Din. Planina pri Rakeku 30 Din, Hotečdrška (za po- dobice) 115 Din, Višnja gora 50 Din, Cerklje ob Krki 200 Din, Breznica (razni) 79 Din, Hotič 300, Kranj 2260 Din, St. Janž na Dol. 496 Din, Smartno ob Paki 250 Din, Adlešiči - Črnomelj 51.75 Din, Ajdovec 120 Din, Sv. Nikolaj v Litji 615 Din. Sava 350 Din, Sv. Anton v Stangi 150 Din, Središče ob Dravi 175 Din, Toplice 302 Din, Podgorje pri Slo- venjgradu 40 Din, Begunje pri Lescah 708 Din, Stranice pri Konjicah 112 Din, Radeče pri Zidanem mostu 500 Din in Podgrad 300 Din. — Razni: Kar- tužija Pletjer 499 Din, Skofjski ordinariat na Hvaru 499 Din. — Nadaljevanje sledi. — Bog po- vrni in veselo na nadaljnje delo!

— Evharistični kongres. Poleg velike iz- bire postnih pridig opozarjamo pred. duhov- štvo lastni na delo Kiera, vom Leiden Chri- sti und der Eucharistie, ki nudi bogato snov za pridige in nagovore za postni čas. Gradivo je porabno tudi za razne druge prilike in se da prilagoditi krajevnim razmeram in potre- bam. Ker primanjkuje slinenga gradiva, bo priučenec delo izborno služilo zlasti kot do- brodosli pripomoček za predprilavo za le- tošnji evharistični kongres. Knjiga obsega 152 strani in stane kantonirana Din 48. Na- ročja se pri Jugoslovanski knjižarni, n. z. z. o. z. v Ljubljani.

Čudovita dežela Abesinija

Abesinija je docela gorska dežela vulkan-kega izvora. Abesinske gore se dvigajo do tri tisoč metrov visoko iznad visoke planote. Najvišje gore so več kakor 4600 m visoke. Dežela je polna vode ter neizrečeno rodovitna. Afriški raziskovalec dr. Karl Peters deli Abesinijo v tri dele:

Prvi del, ki se imenuje »Kola«, je nekaka nizina z zelo bujnim tropičnim rastlinstvom. Ta pas sega kakih 1500 metrov visoko nad morsko gladino. Tod živi polno divjih zveri. Domačini pa ne prebivajo radi v teh krajih, kjer je preveč vlažno in nezdravo podnebje.

Drugi del se imenuje »Voina-Deka«. Tako se imenuje po trti, ki raste po teh krajih. Ta del se razteza celo 2150 m visoko nad morsko gladino. V teh krajih je pradomovina kavinega grma, kateri še danes divji raste po razsežnih gozdovih, pomešan s figami in citronami. V teh krajih so ljudje zelo gosti naseljeni.

Tretji del, ki se imenuje »Deka«, pa sega kakih 3700 m nad morsko gladino. In takih krajev je v Abesiniji največ. Značilno za ta del Abesinije je rastlinstvo, katero je podobno alpskemu rastlinstvu pri nas. Po teh krajih se raztezajo čudovito lepi planinski pašniki in seno-žeti, na katerih raste vse polno najbolj pi-sanih cvetlic. Toliko in takega cvetja ne naj-deš menda nikjer več na tem svetu.

Posamezna gorovja mole še 6—700 m nad pokrajinami, kjer uspeva rastlinje. V tem gorovju je polno prepado, pozimi pa vlada tod mraz in led. Večnega snega, kakršen je v naših planinah, pa tam seveda ne poznajo. Doktor Peters trdi, da je abesinsko podnebje najbolj čudovito na vsem svetu. Temperatura znaša v srednjih višinskih legah 18—25 stopinj Celzija. Tla so čudovito rodovitna. Ob času deževja pa vodovje pobere s seboj prah in zemljo, katera je polna vulkanskih snovi ter jo odnaša z izvirki Nila v Egipt, koder povzroča v Nilovi dolini veliko rodovitnost. Zato na tem ozemlju uspevajo najrazličnejše rast-ruza, grah, fižol, bob, olje, sočivje, vino in ba-nane. Tudi bombaž s pridom pridelujejo.

Kmetijstvo samo na sebi pa je le malo razvito, ker prebivalstvo na tej rodovitni zemlji uporabljajo še prav stare pluge, s kate-linske kulture: ječmen in pšenica, lan in ko-rimi le nekoliko zemljo popraskajo. Tako zo-rana zemlja se zdi podobna njivi, po kateri so rili divji prešiči.

Razume se, da je ta vulkanska zemlja tudi polna dragocenih rudnin. Zato ni čudno, če se Italijanom cede sline po bogastvu te lepe zemlje. Ne za razširjanje kulture med doma-čini, ampak za izkoriščanje njihove domovine — za to gre!

Italijansko vojaštvo na parniku »Vulcania« se vozi v Abesinijo. Bog ve, koliko Slovencev je med njimi!

Od veselja je znorel

Iz Newyorka poročajo o čudnem dogodku: 67 letni starček Frank Greges je našel papirje v vrednosti 45.000 dolarjev. Starček je izročil denar policiji in lastnik denarja mu je za to poklonil 1000 dolarjev. Poleg tega mu je obljubil mesto sluga pri veliki banki. Starček je takoj prejel dolgo vrsto brzojav, pisem in dopisnic, ki so vsebovale čestitke. Kinematografi so takoj pokazali njegovo sliko. Tudi radio je o njem poročal. Franka je vse to vprav zmešalo. Na stopnišču svojega stanovanja se je zgrudil na tla in se pričel valjati po njih. Vzklikal je: »Jaz sem Bog, vsakogar lahko ubijem, ako me samo pogleda. Njegov prijatelj Gerry Swac, ki ga je spremljal, ga je takoj zgrabil za grlo, da bi mu prijateljsko pokazal, da je pač prešibak, da bi mogel ubiti tudi najbolj nedolžno stvarco. Swac je pri tem pogledal živo Franku Gregesu v oči, a je sam v tistem trenutku obležal mrtev. Zdravniki so ugotovili, da je Swaca zadela srčna kap; Frank Greges pa je znorel.

Najstarejši škofje na svetu

Pred kratkim je umrl msgr. Radwood, nad-škof v Wellingtonu na Novi Zelandiji, ki je bil najstarejši škof na svetu. Bil je 96 let star ter že 60 let škof. Danes pa je po letih svojega rojstva najstarejši škof Italijan, po škofovski službi pa je najstarejši Francoz msgr. Franc Kersuzan, rojen 25. marca 1848 v škofiji Van-nes na Francoskem. Kot duhovnik je vse svoje življenje preživel na Haitiju. L. 1883 je bil imenovan za škofa. Sedaj je 87 let star in 52 let škof. — Najmlajši škof na svetu pa je msgr. R. A. Kearney, ki je bil pred kratkim imeno-van za pomožnega škofa v Brooklinu. Star je komaj 32 let! On je edini škof, ki je bil rojen v tem stoletju.

★
»Oprostite gospodična — ali se nisva zadnjič videla v živalskem vrtu?«
»Že mogoče. V kateri kletki ste pa sedeli?«

„Umoril ga je brezobzirni šofer“

Kako ameriška policija kroti avtomobiliste

Na poseben način se je začela boriti proti avtomobilistom, kateri predvje vozijo, policija v Los Angeles v Kaliforniji. Avtomobilista, ki ga policija zaloti, da je nepravilno vozil, pri-mejo in odvedejo v mrtvašnico, kjer leže trupla tistih, katere so avtomobili povozili. Tam v vrstah stoje grešni šoferji in šoferke. V sobo pa vozijo mrliča ter jih tem postavijo na ogled. Policijski komisar (na sliki s palico) na glas pove imena nesrečnih žrtev in pri vsakem pristavi: »Umoril ga je brezobzirni šofer.« — Prijeti avtomobilisti pa stoje vsi blede in gle dajo mrliča. Nekatere tako prime ta prizor, da začno na glas jokati. Si pač mislijo, kakšno nesrečo bi lahko sami povzročili s svojo divjo vožnjo. Ta način baje zelo ugodno vpliva na avtomobiliste. Saj je res vzgojen.

Kitajski pregovori

Najboljše zdravilo zoper slabe čase je potr-pjenje.

Sredi družine svetovati — ni prida.

Pojej dar in razbij krožnik.

Možak, ki je suh, a ne zaradi lakote, je trši od železa.

Slasti se odpovedati je pravo bogastvo.

V peklu ni pahljač.

»Baje« je — pol laži.

Pijanec pravi: »Saj vem, da se lahko prema-gam,« in krepko pije.

Ceravno je lok kriv, puščica vseeno zadene cilj.

Zmote učenega moža so kakor razbita ladja: mnogim so v pogubo.

Jezik modrega je v njegovem srcu, srce be-daka na njegovem jeziku.

Cloveku posodi denar in se z njim pošali — svojega denarja ne boš več videl.

Povej resnico in naglo pobegni.

Slovo naj bo vedno naglo.

Kdor ne zna plesati, pravi, da so tla vegasta.

Kdor je pri igri izgubil, ima pravico za-bavljati.

Krotko žival vsakdo otovori.

O sebi ne govori ne dobro ne slabo.

Dolga potovanja, velike laži.

Olje in resnica končno vedno priplavata na vrh.

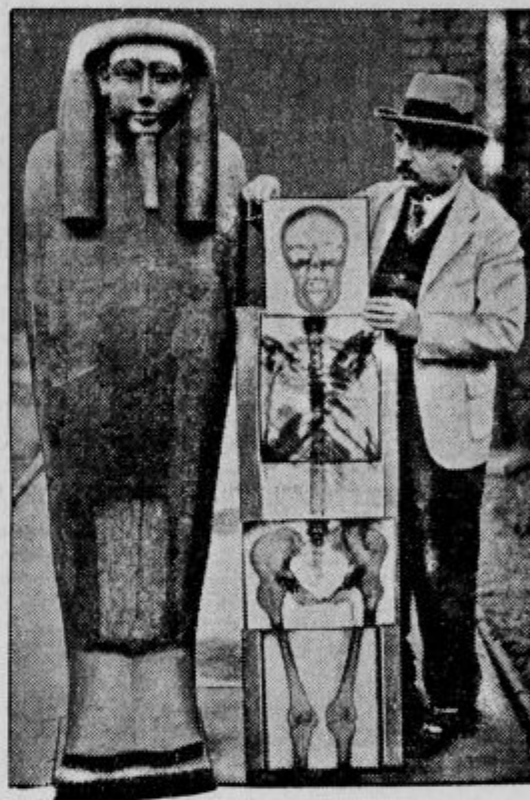
Na naglo vprašanje premišljeno odgovarjaj.

Kako naj cenim tvoje vrline, o čebula, če mi pri vsakem ugrizu priteko solze?

Dva, ki z enakim blagom trgujeta, se sovražita.

Veselje, da si dobro storil, je edino, ki ne premine.

Mnogo jih je trpelo zaradi govorjenja, nihče pa še ne zaradi molčanja.

Röntgenizirana mumija. V laboratoriju lon-donskega muzeja Hull so z Röntgenovimi žarki ob-svetili 2500 let staro egiptovsko mumijo. Röntgenova fotografija je razločno pokazala, da je okostje mrliča še dobro ohranjeno, pač pa so izginili notranji deli, le del pljuč se še vidi.

★
Veliko radijsko postajo zgrade v bolgarski Sofiji.

Roman za mlade in stare

18

EMIL IN DETEKTIVI

Spisal E. Kästner, poslovenil M. Kunčič.

»Gotovo je zelo zrastlel« je vprašala Ponica in porivala svoje ponikljano kolo zdaj sem zdaj tja. Pa je trajalo precej dolgo, da je stara mama odgovorila:

»Ponesi ga s seboj, goska prismojena!«

Goska prismojena je postala nenadoma dobre volje. Ze v naprej se je veselila, kako se bo Emil spoštljivo zavzel ob pogledu na njeno kolo. Bila je trdno prepričana, da bo tako.

Stara mama je postala nemirna:

»Rada bi vedela, kaj to pomeni? Ura bo kmalu pol sedmih. Vlak je moral že zdavnaj priti.«

Oprezovali sta še nekaj minut. Potem je stara mama naročila Ponici, naj gre poizvedovat. Ponica je seveda vzela kolo s seboj.

»Ali bi mi lahko povedali, kje je ostal vlak iz Novega mesta, gospod ravnatelj?« je vprašala že-lezniškega uslužbenca, ki je stal pri vходу s kle-ščami v rokah in pazil, da je imel vsak, ki je šel mimo njega, vozni listek.

»Novo mesto? Novo mesto?« je pomislil. »Aha, že vem: ob četrt na sedem privozi v Berlin! Ze zdavnaj je na postaji.«

»Oh, to je pa škoda. S staro mamco namreč ča-kava mojega bratranca Emila.«

»Me veseli, me veseli,« je dejal železničar.

»Zakaj vas pa veseli, gospod ravnatelj?« je ra-dovedno vprašala Ponica in se igrala s kolesom. Železničar ni ničesar odgovoril. Pokazal je deklici hrbet.

»No, vi ste mi pa res čeden patron,« je užaljeno dejala Ponica. »Na svidenje!«

Nekateri so se zasmejali. Železničar si je jezno grizel ustnice. Ponica je odvihrala nazaj h kiosku.

»Vlak je že zdavnaj na postaji, stara mama.«

»Le kaj se je zgodilo?« je zaskrbelo staro ma-mo.

»Če sploh ni odpotoval iz Novega mesta, bi nam njegova mama gotovo brzojavila. Nemara je izstopil na napačni postaji? Saj smo jo vendar na-tančno opisali!«

Ponica je važno nagubančila čelo in dejala:

»Prav nič drugega ne more biti ko to, da je izstopil na napačni postaji. Dečki so včasih strašno neumni. Stavim, da je tako! Videla boš, da imam prav.«

In ker jima ni ničesar drugega preostajalo, sta čakali dalje. Pet minut.

In še pet minut.

»Zdaj pa res nima nobenega pomena več,« je dejala Ponica. »Če bova še dolgo stali, nama bodo noge prirastle k zemlji. Morda je pa še kakšen drug kiosk za cvetje?«

»Pojdi pogledat! A dolgo nikar ne kolovrati okrog!«

Ponica je spet vzela svoje kolo in šla na ogled. Nobenega drugega kioska ni bilo v bližini. Mimo-grede je nagovorila še dva železniška uslužbenca in se ponosno vrnila.

»Torej,« je pripovedovala, »kioska za cvetice ni tukaj nobenega več. Saj bi bilo tudi smešno. Kaj sem še hotela povedati? Aha! Prihodnji vlak privozi iz Novega mesta okoli pol devetih. Pojdiva zdaj domov. Točno ob osmih se s kolesom spet pripeljem sem in če ga takrat še vedno ne bo, mu pišem takšno pismo, da se mu bo nos povsli ka-kor koleraba.«

»Izražaj se spodobneje, Ponica!« jo je posva-rila stara mama.

»Pišem mu torej takšno pismo, da se mu nos ne bo povsli kot koleraba!« je popravila Ponica. Obraz stare mame je bil čedalje bolj zaskrbljen.

»Ta reč mi prav nič ne ugaja. Ta reč mi prav nič ne ugaja,« je zabrundala. Kadar je bila vzne-mirjena, je svoje besede zmerom ponavljala.

Šli sta počasi proti domu. Spotoma, na Cesar-skem mostu, je Ponica dejala:

»Stara mama, veš kaj? Sedi k meni na kolo! Bova prej doma.«

»Jezik za zobe!«

»Zakaj? Težja, kot je Tonček Berdajs, gotovo nisi. On večkrat sede k meni, kadar se vozim.«

»Torej tako? Če se to še enkrat ponovi, ti očka za zmerom vzame kolo!« je zagrozila stara mama.

»Takile ste odrasli ljudje! Clovek vam ne sme prav nobene stvari zaupati!« se je bridko prito-žila Ponica.

Ko sta dospeli do hiše v Šumanovi ulici 15, so Ponicih starši, ki so se pisali Hajmbold, že čakali na pragu. Na vso moč sta se razburila oba, oče in mati, ko sta izvedela, da Emila ni.

Oče je svetoval, naj brzojavijo Emilovi materi.

»Za božjo voljo, samo tega nikar!« je vzklikni-la njegova žena, Ponicihova mati. »Prestrašila se bo do smrti. Ob osmih ga pojdemo vnovič čakati. Ne-mara je prvi vlak zamudil.«

»Upajmo,« je tarnala stara mati, »ampak toliko vam rečem: ta reč mi prav nič ne ugaja, ta reč mi prav nič ne umaja!«

»Ta reč mi prav nič ne ugaja,« je ponovila Ponica in zamišljeno zmajala z drobno glavo.

NEVARNA SLEPARIJA

V Nemčiji so nedavno areti-rali 27 mladih ljudi, ki so ime-li svoj klub. Ta klub si je za-črtal program, da si morajo člani drug drugemu »reševati« življenje. To so delali na takle način: Eden izmed njih je »pa-dele« z mosta v vodo, drugi je skočil za njim, tretji in četrti pa sta kot očividca pričala, da se je nesreča v resnici zgodila. Čez nekaj časa je »rešitelj« do-bil medaljo za reševanje. Po-tem je kdo drugi skočil v vo-do in tako je šlo dalje. Po šti-rih rešitvah je oblast postala pozorna in aretirala nadebud-no družbo, ki se bo morala zdej zagovarjati pred sodiščem.

ČE PETELIN ZAPOJE

V neki operi je gostoval te-nor, ki se je pisal Petelin. Nje-gov glas je bil vse prej kot izvrsten. Naslednjega dne je stalo v poročilu gledališkega kritika:

»Ko je Petelin tretjič zapel, sem šel na hodnik in se brid-ko zjokal...«

NISTA SE RAZUMELA

Kovaški mojster je dajal va-jencu navodila:

»Torej poslušaj, bučman! Raz-belil bom železno palico, jo po-ložil na nakovalo, in ko bom pokimal z glavo, udari po njej!«

Vajenec je točno izpolnil nje-gov ukaz: udaril je, da se je zaiskrilo...

Ko je kovaški mojster spet prišel k zavesti, je napodil va-jenca iz službe.

Kako se o' stranjujejo kurja očesa in omeščajo žulji?

Mnenje dr. L. CATRINA

Mala koničasta korenina kurjega očesa pritiska na občutljive živce ter vam tako povzroča grozne bolečine. Zaman trtite čas, ko režete z britvijo vrb kurjega očesa ali pa ga žgete z ostrimi tekočinami in oblažete z ublažujočimi obkladki. Razen kurjega očesa je vedno nevarno. Vedno ste v nevarnosti zastrupljenja krvi in celo tetanusa. Da se za vedno rešite neznosnih kurjih očesa, pomosite noge v vročo vodo, v kateri ste raztopili toliko Saltrat Rodella, da je dobila videz mleka. Ta zdravilna kisikova voda razkroja lojate in mastne snovi ter omešča trde in žuljave plasti kože. Ta kopeli omešča kurja očesa v toliki meri, da jih lahko takoj in brez bolečin odstranite s prsti s korenino vred. Žulje pa ostružite s topim delom noža Saltratova kopeli odpravljajo vse bolečine in boleča vnetja nog. Kurja očesa prenehajo zbadati, brazgotine pa zacelijo. Saltrat Rodell je sredstvo, ki pozivlja obtok krvi, krepi sklepe in vrača zdravje bolnim nogam. Saltrat Rodell se prodaja v vseh apotekah, drogerijah in parfumerijah.

Pošljite naročnino!

Državna hipotekarna banka

daje sledeče kredite:

Menično-hipotekarna posojila

na zgradbe in stavbišča v mestih in trgih po 8% obrestni meri in 5 letni odplačilni dobi

Lombardna posojila

na državne in po državi zajamčene vrednostne papirje po 7% obrestni meri in 2 letni odplačilni dobi.

Lombardna posojila

na blag zapise (bone) Ministrstva financ po 6-7% obr. meri

Kredite po tekočih računih

na podlagi državnih in po državi zajamčenih vrednostnih papirjev ter akcij Narodne banke in Priv. agrarne banke po 7 1/2% obrestni meri in 5 letni odplačilni dobi.

Vsa pojasnila se dobe pri

glavni filijali Državne hipotekarne banke v Ljubljani.

Mali oglasi

Službe iščejo

Mesto postrežnice
išče pridna in poštena ženska za čez dan. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 2443. (a)

Kuharica

vešča vsega gospodinjstva, išče zaposlitve. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Kuharica 300« števil. 2446. (a)

Službodobne

Žensko moč
na deželo, za pisarniške posle, v pomoč pri obratu in gospodinjstvu iščemo. Ponudbe po posredovanju uprave »Slovenca« pod značko »Poštena in zanesljiva« št. 2397. (b)

Stenotipistka

samo prvovrstna moč, se išče za Ljubljano za čas od 2 do največ 3 mesecev. Nastop takoj. Lastnoročno pisane ponudbe z navedbo prakse in referenc upravi »Slovenca« pod »Stenotipistka« št. 2410. (b)

Mlajšega peka

ozir. raznašalca kruha - iščem. Prednost ima boljši prodajalec. Dobra provizija. Pekarija Krenos, Zalog. (b)

Stanovanja

Opremljeno sobo
lepo in snažno, oddamo eni ali dvema osebam na Miklošičevi cesti 22B, I. nadst., vrata 17. (s)

Oddam stanovanje

z 2 sobama in pritliklami. Bazoviška ulica 4. Moste. (c)

Kupimo

Kupim lokomobilo

65 do 90 k. s. s pregrevalcem, kondenzacijo, po možnosti z dvema valjema (Compound), dobro ohranjeno. — Ponudbe s točnim popisom, navedbo tovarne, ceno in letom gradnje poslati po posredovanju uprave »Slovenca« pod »Kondenzacijska lokomobila« št. 2398. (k)

Dieselmotor

6-9 HP, valjčke in drobilce (Zerkleinerungsmaschine) - kupi Bahovec, Streliška 37. (k)

Znamke

slovenske izdaje (1919-20) poskusne in dvojne tiske, obroke, makulaturo in druge posebnosti istih - kupim. Ponudbe z navedbo materiala upr. »SL.« pod »Tudi škartne nakaznice« št. 2441. (k)

Obrt

Predno se odločite za popravilo Vaše kontrolne blagajne

zahtevajte ponudbo od specialnega mehanika
B. Žitnik, Ljubljana
Kolodvorska ul. 26
Tel. št. 54-25
Za usako delo pismeno jamčim!

Prodamo

Ce avto svoj stari upravljavnik ali motorja bi smel se rad hrz kupcev in mnogo prižen Slovenec najmanj? Inverzi

Neveste

gospodinj - obrtniki ne zamudite ugodne prilike. Zaradi izpraznitve zaloge odprodajam iz skladišča razno kuhinjsko posodo, orodje itd. - po znatno nižjih cenah Stanko Florjančič, železnina, Resljeva cesta št. 3 (poleg Zmajskega mostu). Vhod skozi dvorišče V račun vzamem tudi hranilne knjižice Kmetijske in Ljudske posojilnice ljubljanske. (l)

Naprodaj

vsakovrstni rabljeni

predmeti, ki odgovarjajo dostikrat novim, a so zato več kot polovico cenejši - pri »Promet« nasproti križevniške cerkve.

Prodajte

istotam tudi vse predmete, katere več ne potrebujete.

Glavna kolektura državne razredne loterije

A. REIN i DRUG

ZAGREB

'GAJEVA'
8

'ILICA'
15

Žrebanje I. razreda: 9. in 10. aprila 1935.

1/1 srečka
Din 200'-

1/2 srečke
Din 100'-

1/4 srečke
Din 50'-

Prima šport. suknjiče
po 98 Din, pumparice, modne hlače itd., kupite zelo ugodno pri Preskerju, Ljubljana, Sv. Petra cesta 14. (l)

PREMOG DRVA IN Karbo oaketi

pri **IV. Schumi**
Dolenjska cesta
Telefon št. 2951

Otroški voziček
globok, poceni naprodaj: Šega, Vodnikov trg 5. (l)

Denar

Posojila

na vložne knjižice daje Slovenska banka Ljubljana Krekov trg 10

Auto-motor

Avto Chevrolet

tovorni, rabljen, 2 tonski, ugodno naprodaj. Bočna št. 61. (f)

Ali ste že poravnali naročnino?

Björnsterne Björnson:

33

Deklica s Prisoj

Ko so prišli Jelovci, je postalo skoro še bolj tiho ko prej. Sāmund ni bilo treba pozdravljati dosti znancev, zato je naglo stopal ob vrsti. Ingeborga in hči pa sta obstali pri prvih. Zato so morali moški, ko je bilo čas iti v cerkev, iti ob celi vrsti nazaj po svoje žene. Tisti hip so pridrveli trije vozovi, precej bolj divje ko drugi, in se niso ustavili poprej, preden niso bili sredi ljudi. Sāmund in Thorbjörn, ki bi ju bilo skoro povelilo, sta se hkrati ozirala. V prvem vozu je sedel Knud Nordhaug s starim možem, v drugem njegova sestra s svojim možem, v tretjem pa služinčad. Oče in sin sta se spogledala. Sāmund ni trenil z očmi, Thorbjörn pa je vse prebledel. Ko sta odmaknila poglede drug z drugega, sta zagledala one s Prisoj, ki so obstali prav nasproti njima ter se pozdravljali z Ingeborgo in Ingrido. Ko pa so vozovi pridrveli med nje, je bil pogovor pretrgan in gledali so za onimi, ki so se peljali naprej. Dolgo je trajalo, preden so se zopet začeli pogovarjati. Ko se je prva osuplost polegla in so se malce razgledali po ljudeh, so opazili Sāmunda in Thorbjörna, ki sta stala tam blizu in se ozirala k njim. Guttorm se je obrnil vstran, njegova žena pa je takoj pogledala Thorbjörna, da bi vedela, kam on gleda. In Seneva, ki se je ž njim tudi spogledala, se je obrnila k Ingridi ter jo prijala za roko, kakor bi jo hotela pozdraviti, čeprav je to že storila. Hkrati pa so vsi začudili, da jih opazujejo služinčad in znanji; zato je Sāmund stopil na drugo stran in podal Guttormu roko, sam pa je pogledal vstran: »Zahvaljen za zadnjikrat!«

»Tudi ti bodi zahvaljen!« je odzdravil Guttorm. Nato je Sāmund stopil k njegovi ženi: »Zahvaljena za zadnjikrat!«
»Ti bodi zahvaljen!« mu je odzdravila Karena, ne da bi ga pogledala.
Thorbjörn je šel za svojim očetom in tudi tako pozdravljal. Sāmund je prišel do Seneve, katere je bila prva, ki jo je pogledal. Tudi ona ga je pogledala in pozabila reči: »Zahvaljeni za zadnjikrat!«
Tisti hip je pristopil Thorbjörn. Ni zinil besede, ona tudi ne, podala sta si roke, a si jih nista stisnila. Nobeden ni mogel pogledati drug drugega, nobeden se ni mogel ganiti z mesta.
»Danes se bo naredil lep dan,« je spregovorila Karena Solbakken ter naglo z očmi ošinila oba mlada človeka.
Sāmund ji je odgovoril: »Saj res, veter odganja oblake.«
»To bo dobro za rž, ki še stoji in se mora posušiti,« je menila Ingeborga Granliden ter začela Sāmunda božati po hrbtu njegovega suknjiča, kakor bi mislila, da je prašen.
»Ljubi Bog nam je dal dobro letino, ne vemo pa, ali bomo vso spravili pod streho,« je nadaljevala Karena Solbakken in pogledala po obeh mladih, ki se še vedno nista ganila z mesta.
»To pa je odvisno od tega, koliko je pač delavecev,« je rekel Sāmund in se tako postavil k njej, da ni mogla gledati tja, kamor bi bila rada gledala. »Ze večkrat sem premišljeval, da bi bilo gotovo bolje, ko bi dve kmetiji svoje moči združili.«
»Lahko bi se zgodilo, da bi obe hoteli ob istem času izrabit suho vreme,« je rekla Karena in stopila korak vstran.

»Seveda,« je rekla Ingeborga in tako tesno stopila k svojemu možu, da Karena še vedno ni mogla gledati tja, kamor bi bila tako rada gledala. »Ampak ponekod žito precej poprej dozori ko drugod; pri vas na Prisojah ste na primer za štirinajst dni pred nami.«
»Da, da, saj bi si res lahko pomagali,« je počasi spregovoril Guttorm in stopil bliže. Karena ga je naglo pogledala. »Pa je marsikaj v napotje,« je pristavil.
»Kajpada, marsikaj je v napotje,« je rekel Sāmund in si ni mogel kaj, da se ne bi posmehnili.
»Seveda,« je rekel Guttorm. Njegova žena pa ga je prekinila:
»Človeška moč ni dovolj; največja je božja in ta je poglavitna.«
»Mislim, da bi Bog ne nasprotoval kdovekaj, ko bi si Prisojci in Jelovci pomagali pri setvi,« je menil Sāmund.
»Nak,« je rekel Guttorm, »prav gotovo ne bi nasprotoval,« in svojo ženo resno pogledal.
Žena pa je razgovor presukala.
»Koliko ljudi je danes prišlo v cerkev!« je rekla.
»Dobro de človeku, ko vidi, da ljudje hodijo v cerkev. Nihče ni odgovoril. Potem pa je spregovoril Guttorm:
»Mislim, da božji strah raste na svetu; sedaj več ljudi hodi v cerkev, kakor pa jih je hodilo v mojih mladih letih.«
»Da, ljudi je vedno več,« je rekel Sāmund.
»Marsikateri, morda celo največ, je takih, ki hodijo iz navade,« je omenila Karena.
»Morda mlajši,« je rekla Ingeborga.
»Mladi ljudje se radi shajajo,« je rekel Sāmund...
»Ali ste slišali, da pastor išče drugo faro?« je odgovorila Karena ter pogovor vdružil presukala.

Gospod: »Zalni trak bi rad kupil.«
Prodajalec: »Ali naj bo širok ali bolj ozek?«
Gospod: »Kako, ali je zalovanje različno?«
Prodajalec: »Čim bližje je sorodstvo, tem širši mora biti črni trak.«
Gospod: »Tudaj mi dajte črnege sukanca, umrla mi je namreč tašča.«
Pepček ves zasoplen priteče k zdravniku:
»Gospod doktor, brž pridite k nam! Vrata so se zaprla in jih ne moremo odpreti.«
»Veš kaj, Pepček, morda h ključavničarju, ker pri vratih jaz ne morem pomagati.«
»Ze, ampak med vrati so očetovi prsti.«
V uredništvu. »Dovolite, da vam, gospod urednik, preberem svoje pesmi. Vi ste prvi, ki jih boste slišali.«
»Prvi? Kdo pa vam je povzročil modro in zahteklo oko?«
»Gospa sosedja, prosim vas, posodite mi stopeč za preprogo.«
»Oh, gospa, ga res ne morem; tudi mojega moža še ni iz gostilne.«